

Izhaja vsaki četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nanski ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Volilci!

Dolžnost Vas kliče zopet na volišče, da oddaste svoje glasove možem, katerim zaupate, da bodo varovali Vaše pravice in koristi ter delovali za Vašo splošno blaginjo.

Ponujajo se Vam in priporočajo se za Vaše glasove možje raznih strank, obetajoč Vam nebesa na zemlji in trdeč, da iz same ljubezni do Vas in v veliko svojo osebno škodo so voljni prevzeti posel, s katerim je združeno mnogo truda, skrbi in žrtve.

Čudno se mora zdeti, da v isti sapi naglašajo osebne žrtve in se vendar pulijo in trgajo za mandate; kajti žrtvam se vendar vsakdo rad ogne, ako more.

Ne verujte vsemu, kar Vam stranke in kandidati pripovedujejo. Pravijo Vam to, kar Vam je všeč, zato, da bi dobili Vaše zaupanje in Vaše — glasove.

Presojajte stranko po njenih načelih in programih, po njenem delu in nastopu ter kandidate po njih preteklosti in po tem, kar so že storili za javnost ali vsaj za se. Na komer zapazite sposobnost, poštenost, požrtvovalnost, tega se držite.

Slovenska ljudska stranka ima v svojem programu: krščanstvo, narodnost, dušni razvoj, gospodarski prospeh, ravnopravnost v političnem in socialnem življenju po krščansko-demokratskih načelih.

Možje, katere priporoča ta stranka, se ujemajo z njenim programom ter delujejo po njem bodisi v javnosti, bodisi v zasebnem življenju.

To nam daje poročstvo, da tudi kot deželni zastopniki bodo razumeli dolžnosti, katere imajo do svojih volivcev, ter da bodo z vso vnetostjo in odločnostjo izpolnili in vršili, kar jim nalaga izročeni mandat.

Kandidati, katere priporoča S. L. S. za splošni volilni razred, ki bo volil v nedeljo 26. septembra, so:

Manfreda Anton,

župan v Iderskem.

Fon Josip,

sodni svetnik v Gorici.

Jerič Alojzij,

posestnik v Kobdilju.

Krščanski volilci na Goriškem, vsi za te kandidate! Dne 26. sept. oddajte njim svoje glasove!

V Gorici, 15. sept. 1904.

Vodstvo slov. ljud. stranke.

Preklicana premestitev slovenskega moškega učiteljskega iz Kopra v Gorico.

Škandal vseh škandalov.

Ministerstvo za uk in bogočastje je predminulo sredo odredilo, da se ima že z letošnjim šolskim letom premestiti slovensko moško učiteljskega iz Kopra v Gorico in je tudi tozadevni odlok odposlalo tržaškemu namestništvu. Komaj so goriški Italijani izvedeli za to, začeli so svojo gonjo proti omenjeni odredbi.

Goriški župan Bombič je odposlal na ministerskega predsednika Bienertha protestno brzojavko, v kateri je žugal s splošno ustajo goriških Italijanov. Osebno se je podal z nekimi drugimi starešini v Trst na namestništvo, kjer mu je voditelj namestništva, dvorni svetnik grof Schaffgotsch, povedal, da je v resnici dospel od učne uprave z Dunaja tržaškemu namestništvu nalog, da premesti že v tekočem letu, in sicer začasno, slovensko moško učiteljskega iz Kopra v Gorico. Italijanski listi so zagнали hud krik in začeli so ščuvati italijansko ljudstvo. V nedeljo je priredil goriški župan v goriški mestni dvorani protestni shod, katerega so se udeležili goriški mestni starešini in pa par v Gorico pricefranih furlanskih županov. Pridružil se je temu shodu tudi nekaj učiteljev. Par bobnečih fraz o italijanst-

vu Gorice in o skrajnem žaljenju italijanskega značaja goriškega mesta iz Bombičevih ust in iz ust nekega italijanskega učitelja in pa par „Evviva“-klicev nekaterih italijanskih študentov in nekaterih goriških pobalinov, zbranih pred mestno dvorano, in protestiranje je bilo za nedeljo konec. Državni poslanec dr. Marani pa se je podal na Dunaj, da protestira ustmeno pri ministerskem predsedniku in pa pri naučnem ministru. Protestirala sta pa tudi dr. Faidutti in državni poslanec dr. Bugatto. In čujte! Vspeli te agitacije in gonje, sicer popolnoma mirne, je bil ta, da je dunajska osrednja vlada minuli tork preklicala to, kar je par dni poprej odredila.

Kaj je vendar barona Bienertha pripravilo do tako sramotne kapitulacije ter do takega nečudenega spodkopavanja ugleda avstrijske vlade!?? Mi, ki živimo v Gorici in ki so nam znane natanko goriške razmere, vemo, da ni bilo med goriškim italijanskim prebivalstvom, razun nekaj iredentovcev najmanjše nezadovoljnosti zaradi namenjene premestitve slovenskega moškega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Ogorčenost, o kateri so govorili župan Bombič, starešine Venier, Češcut in pa profesor italijanske gimnazije v Trstu, Pasqualis, katera bi bila zavlada med goriškim prebivalstvom in o kateri so bobnali tudi nekateri italijanski listi, ni bilo nič drugega nego navadni „Humbug“ omenjenih ljudi in listov.

Goriško italijansko prebivalstvo po svoji veliki večini pa je bilo zadovoljno s premestitvijo, v prvi vrsti pa rokodelci, obrtniki in trgovci, kajti prepričani so bili, da bi jim ta premestitev le koristila in so naravnost imenovali „teste scaldate“ vse one, ki so se udeležili protestnega shoda, „teste scaldate“ pravimo, ker so že toliko gorja napravili koristim goriškega mesta in njegovega italijanskega prebivalstva. In to je moralo biti znano tudi tukajšnji politični oblasti, ki je za to poklicana, da višjim oblastnijam objektivno poroča o razmerah v našem mestu. Sicer namni znano, da li je politična oblast sedaj kaj poročala na višje mesto o morebitni splošni ustaji, s katero je žugal Bombič, in njenih dimenzijah, vemo pa, da je to storila enkrat poprej in da so se ji že takrat tresle hlače pred goriškimi pobalini. Poskrila naj bi se bila ta oblast in prepustila Slovincem samim goriške pobaline, in dobra mokra cunj, kakor smo že v zadnji „Gorici“ rekli, bi zadostovala in red bi bil koj vzpostavljen. Sicer pa strah pred splošno Bombičevo ustajo ni mogel biti merodajen, da je ministerskega predsednika barona Bienertha pripravilo do tega, da igra z na-

mi, Slovenci, tako škandalozno igro. Vprašanje o kaki morebitni ustaji razmotrivalo se je na Dunaju že pred par meseci, in strah, katerega so italijanski poslanci dr. Marani, prošt Faidutti in dr. Bugatto naučnemu ministru Stürghu slikali z najrjnejšimi barvami, je zgubil vso veljavo, ko se mu je od pristojne strani iz Trsta povedalo in zatrnilo, da je ta strah na sredi votel, okolu pa da ga nič ni.

To sramotno igro s Slovenci in to škandalozno spodkopavanje državnega ugleda roditi ni moglo nič drugega, nego maščevanje sedanjega načelnika dunajske osrednje vlade nad Slovenci, ker so njih zastopniki v dunajskem parlamentu največ pripomogli do tega, da se stori konec sedanjemu dunajskemu vladnemu zistemu, ki na levo in desno žali Slovence in jim dela vnebovpijoče krivice ter bi vse Slovence rad spravil v nemško nenasitno žrelo. Zato pa boj do skrajnosti, v kolikor je isti postavno dovoljen, Bienerthovi vladi — to mora biti naloga ne le vsakega poštenega Slovence ampak tudi vsakega poštenega Slovana!

Gledé pa vnebovpijoče krivice, glede krvavega žaljenja nas goriških Slovencev, katero nam je prizadajala v tork Bienerthova vlada, nastanejo naj najodločnejši protesti od vseh strani; protestirajo naj naši državni poslanci; protestirajo naj vse občine na Goriškem in pridružijo naj se tem protestom tudi Slovinci zunanaj Goriškega, kajti hud udarec, katerega smo dobili od Bienerthove vlade v tork goriški Slovenci, ranil ni krvavo samo nas, marveč ranil je sploh vse Slovence.

Nedelovanje in razpust goriškega deželnega zbora.

Kdo je kriv, da ni prišlo v zadnjem zasedanju deželnega zbora do resnega delovanja? Obstrukcija. Kdo je povzročil obstrukcijo? Zveza Gabršček-Faidutti. Zavezniki so imeli za volitev v deželni odbor večino le v oni sami skupini, namreč v skupini kmečkih občin in splošne kurije, zahtevali pa so izmed 4 odbornikov zase kar 3. Ta absurdna, krivična zahteva je morala roditi najhujši odpor drugih strank in prišlo je do obstrukcije in do nedelovanja deželnega zbora. Obstrukcijo in

nje posledice so torej zakrivali slovenski liberalni in laški klerikalni poslanci, ki so s svojo neopravičeno zahtevo prisilili druge stranke k najskrajnejšemu koraku, to je k obstrukciji. Deželni poslanci brez svojega zastopstva v deželni odboru ne morejo skrbeti za interese svojih volilcev. To je lani dr. Franko v „Kmečkem Glasu“ sam trdil, ko je pisal: **Boj za deželni odbor je boj za deželno upravo. Ves deželni zbor ni piškavega oreha vreden, če nimaš besede v deželni odboru.** In da bi ne dobila slovenska ljudska stranka nobenega zastopnika v deželni odboru, so zahtevali slovenski agrarno-liberalni poslanci **obe slovenski odborniški mesti zase** ter so s tem hoteli poslance naše stranke popolnoma izključiti iz deželne uprave. Da je bila taka zahteva **popolnoma neopravičena**, dokazuje izid lanskih deželnozbornskih volitev. Pri prvi volitvi v splošni kuriji so imeli kandidati naše stranke relativno **večino**, v ožji volitvi so zmagali sicer združeni „agrarci“-liberalci in socialni demokrati, a le z **neznatno večino**. Največ glasov je dobil na naši strani deželnozborni svetnik Fon, namreč 12204, na nasprotni pa dr. Franko, namreč 12944. Torej razlika je bila le 740 glasov.

V kmečkih občinah je zmagala naša stranka s **petimi** kandidati, nasprotna le z **dvema**. Pri zadnjih volitvah je torej bila **večina** našega kmečkega ljudstva v našem taboru. In ia večina naj nima v deželni odboru nobenega zagovornika svojih interesov! Proti krivičnim nameram „Slovenskega kluba“ so bili dolžni naši poslanci nastopiti tudi z najskrajnejšim sredstvom — z obstrukcijo. **Ko bi tega ne bili storili, bi bili izdali interese svojih volilcev.** „Slovenski klub“ je bil določil za odbornike dr. Franka in — A. Gabrščeka!

Mislimo si upravo slovenskega dela naše dežele v Gabrščkovih rokah! Franko ne pride v poštev, ker se boji Gabrščeka: Kaj bi bilo s podporami „klerikalnih“ občin, „klerikalnih“ študentov, „klerikalnih društev“ itd.? Kako bi vihtel Gabršček svoj „pasji bič“ nad glavami „klerikalnih“ županov!

Naše poslance je prisilil k obstrukciji še drug, velevažen vzrok. Oni niso smeli dopustiti pod nobenim pogojem, da bi bil prišel v deželni odbor in s tem do vlade v deželi — A. Gabršček; izdali bi bili svoja krščanska načela, ko bi ne bili z najskrajnejšim sredstvom onemogočili vstopa v deželni odbor — oznanjevalcu „enotnega svetovnega nazora“. Letos je celo „Kmečki glas“ trdil, da narodno-napredna stranka noče priznavati krščanskih načel. **In naši poslanci naj bi bili mirno gledali, kako se polasti A. Gabršček, predsednik te stranke, deželne uprave in s tem gospostva v deželi!**

Obstrukcija naših poslancev ni odločila usode deželnega zbora; položaj v deželni odboru je bil odvisen od laških liberalnih poslancev. To je trdila tudi „Soča“ z besedami: Vse težišče položaja je bilo in je v laškem liberalnem klubu. Ako tudi zdaj še ne bo hotel odstopiti jednega odbornika laškim klerikalcem, bodo vsi novi poskusi vlade — brezuspešni. Kake razmere so bile na laški strani? Liberalni italijanski poslanci imajo pri volitvi v deželni odbor večino v skupini mest in trgov, v skupini veleposestnikov pa 3 glasove proti trem slovenskim glasom. Klerikalni laški poslanci, ki nimajo večine v nobeni skupini, so hoteli v zvezi s slov. liberalci laške liberalce prisiliti, da jim odstopijo edno odborniško mesto. Tega laški liberalci niso hoteli storiti in so rajši segli po obstrukciji.

Videli smo, da so edino slovenski liberalni in laški klerikalni poslanci

provzročili obstrukcijo s svojimi neopravičenimi, deloma krivičnimi zahtevami. Zato pa so tudi edino le oni krivi, da deželni zbor ni mogel vršiti svoje naloge.

Do razpusta deželnega zbora je končno **moralo** priti, ker je postal deželni zbor **po izstopu** slovenskih liberalnih in laških klerikalnih poslancev **nesklepčen**. Zadnje seje 11. januarja t. l. se „Slovenski klub“ in Faiduttijevci niso več udeležili; seja je tako postala nesklepčna. „Slovenski klub“ je potem poslal deželnemu glavarju pismo, v katerem je izjavil, da se v teh razmerah ne udeleži nobene seje več. Nekaj tednov pred razpustom deželnega zbora je bil „Slovenski klub“ pripravljen opustiti abstinenco in zopet vstopiti v deželni zbor, stavil pa je pogoj, da morajo liberalni Lahji prepustiti klerikalnim enega odbornika. Liberalni Lahji tega pogoja niso sprejeli — in slovenski liberalni poslanci niso v deželni zbor vstopili. Posledica je bila razpust nesklepčnega deželnega zbora.

Dokazali smo, da so slovenski liberalni poslanci in z njimi združeni laški klerikalci provzročili obstrukcijo in razpust deželnega zbora; oni so tudi krivi, da deželni zbor ni mogel delovati in da imamo zopet v deželi brezpotrebni volilni boj.

Zdaj pa naj le štejeta „Soča“ in „Kmečki glas“ krone, ki jih je požrla obstrukcija, naj le lažeta, da so le slovenski „klerikalci“ zakrivali nedelovanje in razpust deželnega zbora! Našemu ljudstvu zaupamo toliko razsodnost, da po teh pojasnilih spozna prave krivce vseh homatij v deželni odboru ter da z njimi obračuni pri bližnjih deželnozbornskih volitvah.

Med poslanci „Slovenskega kluba“ je glavni krivec vseh homatij v deželni odboru A. Gabršček. Koder je ta človek hodil, kjer je bil, povsod je napravil prepir in razpor. Sam je pripovedoval v „Soči“, da je on pospešil l. 1889., dasi še mlad, že tretjič prepir in razpor na Goriškem. „Treba je bilo“ — tako je pisal — „le mojega prsta, da je vzkipelo in da je požar zagorel z največjim plamenom“. L. 1900 je preprečil kompromis med slovenskima strankama in s tem zakrivil, da se ni polegel prepir v deželi. V naslednjih letih je napravil razdor v svoji stranki in dr. Tuma se je umaknil v ozadje. L. 1907 se ni hotel pridružiti „spravni akciji“ dr. Franka, češ, da narodno napredna stranka se ne more združiti s klerikalno zaradi načelnega nasprotja.

Lani je prišel po dr. Franka in socialnih demokratov milosti v deželni zbor in tudi v deželni hiši je nastal zaradi volitev v deželni odbor ravs in kavs. Zvezal se je z laškimi klerikalnimi poslanci, da bi prišel z njih pomočjo v deželni odbor. Ker niso mogli zavezniki doseči, kar so želeli, se niso hoteli več udeleževati sej deželnega zbora, ki je vsled tega postal nesklepčen. Sledil je razpust deželnega zbora in razpis novih volitev. S tem glavnim krivcem naj volilci korenito obračunajo. Ako bo Gabršček zopet izvoljen, nastane v deželni odboru zopet ravs in kavs in zgodi se kar je prerokoval pred kakimi 15 dnevi neki govornik na shodu socialnih demokratov v Gorici. Rekel je: Če zmagajo tisti kandidatje, ki jih pri „Soči“ napravljajo, se zgodi to, kar lani. Pride Gabršček in sedeti bo hotel na svojem kurulskem stolčku in, če to ne pojde, pokliče Faiduttija in makari vse hudiče na pomoč **in situacija ostane nemogoča kakor lani.**

Kaj hočejo?

Listi združene liberalno-agrarne stranke se sedaj v potu svojega obraza trudijo, da bi svet in volilce preslepili

s slabo deželno upravo. Namen jim je povsem jasen, tega niti ne prekrivajo več, odkar smo objavili pismo A. Gabrščeka na načelnika italijanskega kluba, ki je jedino svoje vrste v političnem življenju. Oni hočejo predrugačiti sistem, Pajerja proč, Gregorčiča proč, Berbuča proč! Na njihova mesta pa naj stopijo Faidutti, Gabršček in Franko. V sredstvih za ta namen niso izbirčni: Užitnina mora priti v liberalen sistem, učiteljem je treba povišati plače in obrekovati je treba nasprotnika, blatiti ga, lagati in begati ljudstvo, kar se da.

Potem ko so zapustili zbornico in onemogočili zborovanje, bobnali so z največjim bobnom o slabi deželni upravi in polomu, ki preti deželi, vse to v nadi, da razpusti vlada na njihove zahteve takoj deželni zbor in da jim bo to pomagalo do zmage. Ta „špas“ jim je „Gorica“ korenito ogrenila ter s realnimi podatki dokazala neresničnost njihovih dokazil, zato so o tem umolknil. Predruagačbo pobiranja užitnine, katero tako srčno žele, so opravičevali s trditvijo, da to zakon zahteva, kar ni res in smo opetovano ovrgli. Da bi pridobili učiteljstvo na svojo stran, so pristvovali skoro vsi agrarno-liberalni poslanci pri učiteljskem zborovanju dne 7. sept. 1907, kjer je bila soglasno sprejeta resolucija, naj se uvrstijo učitelji v XI. do VIII. činovni red, kakor drugi državni uradniki in z istimi plačami ter naj polovico stroškov prevzame država, drugo polovico naj nosi dežela ali okraj, kar bi bilo za našega kmeta osodepolno, uničevalno. In čujte, ni jeden navzočih poslancev ni ugovarjal tem predlogom. Sedaj tajijo to in farbajo volilce s trditvijo, da oni so vedno zahtevali, naj vlada sprejme vse stroške za ljudsko šolstvo. Dobro vedo pa, da se to ne zgodi, da se ni nikjer zgodilo ter da bodo morale dežele zmirom prenašati večino stroškov v to svrhu. Njih trditve o poddržavljenju ljudskega šolstva so le slepilo za volilce. Oni dobro vedo, da ljudstvo noče ničesar slišati o povišanju učiteljskih plač.

V novejšem času so se spravili na stroške, katere pouzročuje deželi deželno uradništvo in dež. odborniki. To jim širi sedaj srce za kmeta, ki je začelo nankrat plamteti zanj.

Čujte pa, kako je pisala o teh plačah „Soča“ l. 1900, ko je bilo upanje, da zlezeta v deželni zbor dva liberalna odvetnika!

„Soča“ z dne 22. marca 1900 je tedaj tako jedikovala:

„Deželni odborniki sami poznajo to zadevo najbolje. Saj so oni prvi, ki so tako slabo plačani, kakor v nobeni drugi deželi. Plače dež. uslužbencév pa vže davno ne odgovarjajo sedanjim razmeram“.

In res, prejšni deželni odbor, v katerem sta sedela dva liberalna odbornika, je stavil l. 1901 tozadevne predloge za zboljšanje uradniških plač, katere je zbornica sprejela. Tačas ni „Soča“ grajala z besedico ta predlog, tačas ji ni gorelo srce za ubogega kmeta, ker je bila trdno uverjena, da zasedeta odborniški mesti dva liberalna odvetnika. Ker se pa to ni posrečilo, začela je takoj vprizarjati proti sedanjima odbornikom isto gonjo, katero je vprizarjala proti pok. dr. Abramcu, ki je bil na potu jednemu liberalnemu odborniškem kandidatu. Koliko je bilo tedaj slov. uradnikov v deželni hiši, nam je povedala isto „Soča“, pišoč, da od 9 definitivnih deželnih uradnikov sta le dva Slovenca. Tedaj se ni zgražala nad tem razmerjem med ital. in slov. deželnimi uradniki. To je celo opravičevala, češ, da ni primernih kompetentov. A sedaj ko se je to razmerje izdatno zboljšalo, sedaj laže, vpije,

kriči, da je joj, sedaj si misli: Ja Bauer, das ist was anderes“.

Sicer pa stvar je jasna: Gabršček in Franko hočeta biti na vsak način odbornika, zato se jima je sedaj razširilo srce za našega ubogega kmeta, zato sta se tudi zvezala z najhujšimi slovenskimi nasprotniki v italijanskem taboru, zato zabavljata in lažeta njuna lista o slabem gospodarstvu v deželni hiši in napadata na nedostojen način sedanja odbornika. To je vse!

A dočim se zgražajo označeni listi nad velikimi plačami deželnih uradnikov in odbornikov, molčijo o povišanih dijetah poslancev. Te ne težijo ubogega kmeta, te so jim menda celo premajhne, kajti eden teh kaporjonov, ki ima svoj sedež v mestu, je energično protestiral proti temu, da so se mu nakazale dijete mestnih poslancev po 10 K na dan in je zahteval dijete po 16 K, ker biva na deželi.*) Ko gre za lastni žep, tedaj se skrči srce za kmeta.

Kako lažnjiva in zvičajna so tozadevna poročila označenih listov, sprevidi se vže iz dejstva, da vštévajo knjigov. ravnatelja med Lahe; da hočejo naprtiti imenovanje načelnika v pisarni, ki službuje pri dež. odboru vže nad 35 let, na ramena sedanjih odbornikov; da zamolčijo uzrok, zakaj je načelnik v stavbinskem uradu Italijan, namreč ker sploh nismo imeli in nimamo slovenskih inženirjev; da računijo stroške za hip. banko na račun ubogega kmeta, dočim ne plača dežela za to banko niti vinarja; da vedoma molčijo o uradnikih na kmetijski šoli itd.

O priliki — kaj več o tem. Za danes naj omenimo še, da je zabavno gledati in čitati, kako priporočajo nehoté laški klerikalci Pajerja Slovencem, in Gabršček-Franko — par nobile fratrum — istega Pajerja pa Italijanom. „L'Eco“ mu predbaciva, da je izdal Lahe Slovencem, ker je uvel delni šolski zalog, s čimur ga Slovencem le priporoča; dočim bobna „Soča“, da nastavlja le laške uradnike, kar mora biti gotovo Italijanom prav. Laški listi trdijo, da plačujejo Italijani 2/3 davkov, a podpore grede na slovensko stran; „Glas“ in „Soča“ trdita pa, da gre ves slovenski denar v Furlanijo. Slov. liberalni listi trdijo, da sta slov. odbornika, osobito prof. Berbuč Pajerjeva hlapca, dočim šuntajo laški klerikalni listi, da se izvrši vse v deželni hiši, kar B. zahteva itd. brez konca in kraja. In vse to — za „botogo“.

Za milijone so hoteli liberalci oropati deželno in občinske blagajne le pri užitnini. Za ogromna svota se sedaj steka v deželne in občinske blagajne, katero so hoteli liberalni podkupljenci poriniti bogatim špekulantom v njih žepu. Slovenski kmet, imej to pred očmi, ko oddaš svoj glas pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah.

Kaj je goriška „Kmečka stranka“?

(Konec.)

Ustanovitelji liberalizma na Goriškem so bili trdno prepričani, da izpodkopljejo našemu ljudstvu versko prepričanje, da je odtujijo cerkvi in duhovščini ter je usuznjijo v žrtve svojega koristolovstva. Ta namen goriškega liberalizma se razvidi že iz tega, kar je „Soča“ pisala o dogmah in o enotnem svetovnem nazoru.

Toda za enkrat ni šlo. Naši liberalci so se sami uverili, da odkrit boj

*) To je dr. Franko. (Op. stavca.)

proti veri in duhovščini nima uspeha. Zato so poskusili s hlinjenjem, s hlinjavstvom. V tem znamenju so se navidezno razcepili, ustanovili „agrarno“ filijalko, tej v ospredje postavili liberalce iz prejšnjega ozadja in — kmečka stranka“ je bila gotova. „Soča“ označi to metamorfozo z „naprednim semenom, ki je padlo v agrarno zemljo“.

Novi stranki je bilo treba programa. Nič lažjega. Obljubljati je lahko in obljube izrezavati iz drugih programov še lažje. Po vplivu nekaterih previdnih zaupnikov se je v program sprejela tudi točka o „priznavanju krščanskih načel“. Toda to krščanstvo je le predobesa, da bi se omogočil pristop k novi stranki tudi našemu vernemu kmetu.

Goriška „Kmečka stranka“ je torej le past, v katero lovijo liberalci kmeta; ta stranka je le nova frakcija stare liberalne stranke, od katere se „agrarci“ niso odcepili iz načelnega, ampak le iz taktičnega razloga. Razvideli so namreč, da je liberalizem izgubil pri ljudstvu vero in zaupanje, in naredili so si novo firmo („kmečka stranka“); ali sami so ostali ravno taki liberalci, kakršni so bili. Ti „uskoki“ hočejo le poskusiti, da li se jim posreči pod novo firmo, kar jim ni šlo pod prejšnjo liberalno.

Čuj, slovensko ljudstvo!

V „Gorici“ z dne 4. septembra t. l. smo prejeli pismo, katero je pisal A. Gabršček načelniku italijanskega liberalnega kluba. V tem pismu zatrjuje pisec A. Gabršček v imenu „slovenskega kluba“, da je ta pripravljen stopiti v deželni zbor, ako pri-
pusti „Club italiano“ klubu „italiano popolare“ (t. j. Faidutti-jevemu klubu) **onega deželnega odbornika**.

„S tem bi bilo“ — tako stoji v pismu dobesedno — „za doščeno vsebini **naše zveze** s klubom „italiano popolare“ in bi imel „slovenski klub“ za naprej **proste roke**.“

Zadnja „Soča“ priznava pravost tega pisma, a trdi, da med „slovenskim klubom“ in laškimi klerikalci je bil le dogovor glede sestave deželnega odbora. Drugega nič!

Komu gre vera? Gabršček piše o zvezi slov. kluba s klubom „italiano popolare“, „Soča“ pa trdi, da je bil med tema kluboma le dogovor.

Vobče je pa to vsejedno, z zadnjo trditvijo se Gabrščeka tlači še bolj globoko v lužo.

Čuj in strmi slovensko ljudstvo! Člani „slovenskega kluba“ pod vodstvom Gabrščkovim so bili pripravljeni stopiti v deželni zbor le tedaj, ako dovolijo liberalni Italijani Faidutti-jevemu klubu jednega odbornika!

Neverjetno! Ali se je kaka slovenska stranka že tako lahko miselno in frivolno igrala z interesi našega ljudstva?

Čuj, ti ljudstvo! Sedaj moraš zopet na volišče, ker niso hoteli dati liberalni Italijani Faidutti-jevemu klubu mesto jednega odbornika! Kaj pa brigatebe Faidutti in jeden laški odbornik? Ali nimaš drugih potreb in važnejših interesov kakor to, da naj določi tvoji zastopniki, kdo naj zasede mesto laškega odbornika?

In ti gospodje agrarno-liberalni poslanci so drzni dovolj, da hočejo sedaj dolžiti poslance „slov. ljudske stranke“, češ, oni so krivi, če

občine in društva ne dobijo deželnih podpor, katere željno pričakujejo. To trdijo tisti poslanci, ki so prodali tvoje interese Faidutti-ju za skledo laške leče.

No, če v očigled temu razkrinkanju nespознаš vrednosti teh ljudskih zastopnikov, ki so se prodali tvojemu največjemu italijanskemu sovražniku, da bi A. Gabršček dobil mesto odbornika, in niso smeli vsled te zveze vstopiti v zbornico, potem ni čudo, če te pitajo liberalci s „Čuki“ in „zverinami“ ter ti meče načelnik agrarne stranke porogljivo v obraz psovanje, da si nerazsodna masa.

Sramotna zveza.

A. Gabršček in dr. Franko sta se zvezala s Faidutti-jevim klubom, kateremu pripada tudi dr. Bugatto, da bi prišla v deželni odbor ali kakor je očitala „Soča“ profesorju Berbuču, k zlatim jaslim v deželni hiši. Ti laški klerikalni poslanci so jima pomagali, kolikor so mogli. Roka roko umije. In res sta zahtevala Gabršček in Franko, da mora priti tudi Faidutti-jev pristaš v deželni odbor. Ker pa ni hotel laški liberalni klub odstopiti jednega odbornika Faidutti-jevemu klubu, so letos 11. januarja združeni slovenski liberalci in laški klerikalci izstopili iz deželnega zbora, ki je postal vsled tega nesklepčen. Gabršček je letos meseca junija še enkrat potrkal na vrata laškega liberalnega kluba ter izjavil, da „Slovenski klub“ vstopi zopet v deželni zbor, če odstopi laški liberalni klub jednega odbornika Faidutti-jevemu klubu. Laški liberalni klub ni hotel tega storiti in vsled tega niso več prišli k sejam deželnega zbora slovenski liberalni in fur-lanski klerikalni poslanci. S tem je postal deželni zbor nesklepčen in se je razpustil. Posledica tega so nove volitve, novi prepiri in zopetno zapravljanje časa in denarja.

Zdaj pa poglej, ti ubogo slovensko ljudstvo, za koga so se nekateri tvojih poslancev pehali, s kom so imeli sramotno zvezo!

Te dni se ima preseliti slov. učiteljsiše iz Kopra v Gorico. Kdo najbolj intrigira proti temu premeščanju? Laški zavezni liberalnih slovenskih poslancev! Prošt Faidutti je te dni protestiral na Dunaju osebno proti preselitvi slov. učiteljsiše v Gorico. Drugi zaveznik, dr. Bugatto, je pa poslal preteklo nedeljo naučnemu ministru tak-le telegram: Pridružujem se popolnoma splošnemu protestu proti premeščanju slovenskega učiteljsiše iz Kopra v Gorico. Premeščanje v Gorico žali bolj italijanski narodni čut, kakor če ostane ta zavod še v Kopru. S premestitvijo v Solkan bi bili vsi zadovoljni.

Že pred tedni je Faidutti-jev list „Eco“ trdil, da bi ne prišlo slovensko učiteljsiše nikdar v Gorico, ko bi storili liberalni Lahi svojo dolžnost, kakor sta jo storila Faidutti in Bugatto.

Ciril - Metodova družba in Svobodna Misel.

(Konec.)

„Slovenski Branik“, ki je, kakor je rekel v „Družbinem koledarčku“ sam Ciril-Methodov tajnik, „glasnik naše družbe“, piše nad vse infamno, hoče pa biti za vse Slovence. Podatke smo povzeli iz lista samega. V svoji prvi letošnji številki ščuje ljudstvo proti političnim listom „Slovenec“, „Domoljub“ in „Slovenski Gospodar“ in se zaganja vanje; to je le indirektna agitacija za liberalne liste. Te vse se dogaja pod patronanco odbornikov Družbe sv. Cirila in Metoda!

„Slov. Gospodar“ je objavil članek „Branimo mejo“ in povdarjal, da je res potrebna Družba sv. Cirila in Metoda, a bi morala biti taka, da bi imeli pristop vsi Slovenci brez razlike. Julijeva številka „Branika“ pa se nesramno zaganja v vodje S. L. S., čeravno jih ne imenuje; to je zopet agitacija za liberalno stranko. V ravno isti številki pozdravlja veselico liberalnega društva „Slavec“. „Slovenski Branik“ se zelo ogreva za „Narodno delavsko organizacijo“, ki pa je čisto liberalna organizacija, kar ve danes že vsak otrok. Nekje hvali „Prosveto“, to je društvo nar. radikalnih dijakov, čijih program smo gori pojasnili. Medtem ko „Branik“ slavi Sokolstvo, dela reklamo za brošuro radikalnega svobodomisla Pleška, v kateri avtor priporoča za ljudske knjižnice knjige kakor „Erotika“, „Kralj Matjaž“, „Sad greha“, „Slovan“, ki je znan po Aškerčevih bogokletnih pesmih itd., medtem ko „Branik“ pozdravlja ustanovitev goriške „Zveze narodnih društev“, ki je čisto svobodomiselna (v njenih čitalnicah se dobiva list „Svobodna Misel“), smatra svobodomiselno delo protikatoliških akademičnih društev za dobro in narodno, medtem ko uganja še druge stvari, se ta listič, glasilo Družbe sv. Cirila in Metoda, jezi, da ga duhovniki ne podpirajo in predbaciva duhovnikom, da ne podpirajo Družbe! To je višek nesramnosti. In še bolj infamna je hinavska pisava tega lističa: „Nemci so vsi pod eno streho, mi seveda ne moremo biti.“ In še ni dosti! Nekje napada katoliškega duhovnika po imenu, ker je rekel, da ima Družba sv. Cirila in Metoda sicer dobro lice, na drugi strani pa jej ne more zaupati, ker gradi slovensko ljudstvo trdnjavo, ki bi jo naj potem meninč-tebinič izročilo svobodomiselcem. Drugje zopet slika S. L. S. tako, da dobi bralec prepričanje, da je S. L. S. čisto navadna izdajalska stranka. Kar ji ondi podtika, namreč neko zvezo z Nemci, je laž, zveze Hribarja, pogodbe z Nemci pa, ki je faktum, noče omenjati! Župnik Vrhovnik! Če vam je res kaj mar katoliška vera, prenehajte delati za to liberalno organizacijo, če pa mislite, da se varamo, pa nam ovržite naše trditve!“

„Toda dovolj! Vsakemu zavednemu katoličanu to zadostuje, vsak ve, kaj mu je storiti. Imamo pa zopet dokaz, kako zahrbtno, hinavsko in podlo zasledujejo svobodomislec, grobokopi slovenske sloge, svoje cilje. Fej efijaltom slovenske domovine! Nobenega vinarja ne more katoliški Slovenec dati za Družbo, ker ni več narodnoobrambna, ampak narodno-razdiralna organizacija. Družba je naš sovražnik!“

„Tudi mi Goričani se z veseljem pridružujemo misli, naj bi si čimprej osnovali obrambno organizacijo, v kateri bo imel vsak pošten in značajan Slovenec pristop.“
Goriški.

Lažniki agrarno - liberalni širijo po deželi med volilci zlobne vesti o delovanju naših poslancev v deželnem zboru, da so dovolili Lahom kar so ti hoteli. Zem obrekovalcem rečemo le toliko, da oni bi v danih razmerah nikdar toliko ne dosegli, kakor so dosegli naši. Da so Lahi v premoči v dež. zboru in odboru, katerih ne udušita ne Gabršček ne Franko, tega slepilci nočejo povedati, marveč kar zahtevajo od naših odbornikov, naj laško večino strmoglavijo. Zakaj pa jo niso strmoglavili, ko so bili liberalci v dež. odboru!

Volitve in korupcija.

Dr. Tuma je trdil v „R. Pr.“, da so bili edina opora Gabrščkove narodno-napredne stranke po političnem porazu l. 1901 **Trgovsko-obrtna zadruga, Goriška ljudska posojilnica in Narodni sklad**. Apostrofiral je Gabrščeka z besedami: Ali ne veste, da vam je boj

l. 1907 omogočil edino le „narodni sklad“?

Na to očitiranje je Gabršček molčal ko tat v podstrešju. Če je to res — in mi ne dvomimo o resnici Tumove trditve — potem se je trosil, proti jasnim določilom drž. zakona o gospodarskih zadrugah, pri volitvah **Ljudski denar**, da se je **Ljudstvo** demoralizovalo. Tudi ob lanskih deželnozborskih volitvah je korupcija cvela. Neki general združenih liberalcev je lani po volitvah javkal, da ga je stal volilni boj 6000 kron. Vkljub temu sta „Soča“ in „Kmečki Glas“ po volitvah zatrjevala, da je zmagala **Ljudska volja!**

Poglejmo to „ljudsko voljo“: Za zdaj objavljamo le to-le pismo:

Goriška Tiskarna A. Gabršček.

V Gorici, dne 4. III. 1908.

Dragi Peter!

Po pošti Ti pošiljamo nekaj glasovnic za petek. Napni vse moči zato, da pridobiš kolikor mogoče glasov. Za agitacijske stroške lahko porabiš od 30 — 40 kron ali pa še **morda 50**. Ako rabiš denar, piši nam. Ti ga pošljemo hitro. Pogumno na delo, da vržemo to črno bando.

Da si mi zdrav

za Gabrščeka
Fabičič J.

Na zadnji strani pisma je spisana ta-le „račun troškov za agitacijo“:

Jožef Vrčon, Dobr. 25 — za vozove 1 K
" " " " " vino 20 "
" " " " " za vino in jed 26:12 "
Fr. Kočevar sluga za raznašanje 10 "
Mrmolja 6:80 "

Vsak komentar bi le oslabil vtis tega pisma. Pripomnimo le toliko, da je Gabršček s takimi sredstvi delal za **svojo lastno izvolitev**, kajti v petek 6. marca pr. l. je bila volitev v trgih in mestih. Kdo je Peter, menda lahko vsakdo ugane. Pred leti ga je „Soča“ zmerjala z „mokračem“; Peter „mokrač“ je postal „dragi“ Peter in najstrastnejši Gabrščkov agitator.

Kaj pravi znani nemški rek?

Da bi „Soča“ odvrnila pozornost od tega, kar uganjajo liberalci pri volitvah, natolcuje našo stranko. Pred tedni je n. pr. trdila: Pri zadnjih deželnozborskih in prej pri državnozborskih volitvah je igral pri klerikalcih denar eno glavnih ulog. Letos pa bo igral menda najglavnejšo. Goriški klerikalci imajo že pripravljen denar za volitve, iz Kranjske pa dobijo okoli 50 tisoč kron. Za svoto 50 tisoč kron bi se morala prodati Goriška klerikalcem tako, da bi zavladal med nami klerikalizem, kakor je v Kranjski in Štajerski. Vse to piše „Soča“ po znanem rokovnjaškem geslu: rečem ti jaz, da mi ti ne porečeš!

Ako zamenjamo besedo „klerikalci“ z besedo „liberalci“, potem se trditve „Soče“ precej ujema z resnico.

Ko smo „Soči“ obljubili polovico teh 50 tisoč kron, ako nam jih spravi s Kranjskega, ali pa ako donese sploh dokaz za svojo trditve, je lažnica zajeljala, da se ji **že posreči** izvedeti, odkod bo dobila klerikalna stranka denar za volitve.

Če bo „Soča“ tako nesramno lagala, ji ne bo niti najbolj zatelebani čitatelj nič več veroval. In to hočemo doseči s konstatiranjem „Sočinih“ lažij.

Frankove komedije.

Dr. Franko je zopet doigral novo komedijo. Kot politični komedijant je prvokrat nastopil že lani s svojo „spravno akcijo“. Na papirju je pisal, da hoče združiti vse goriške Slovence v en tabor k složnemu delu za narod. Obrnil se je do Gabrščeka, predsednika narodno-napredne stranke. Ta je odklonil združitev s slovensko ljudsko stranko zaradi načelnega nasprotstva. O narodno-napredni stranki je dr. Franko na šodu „Kmečke stranke“ v Gorici rekel, da ima v svojem

programu tudi točko o svobodomiselnosti, o svobodni šoli in o razporoki. „Kmečki glas“ je naravnost trdil, da Gabrščekova stranka noče priznavati krščanskih in demokratičnih načel vsled svojega svobodomiselnega programa. Na istem shodu „Kmečke stranke“ je dr. Franko slikal našo stranko kot demokratično stranko, ki stoji na podlagi krščanskih načel. Priporočal je torej združitev kmečke stranke s slovensko ljudsko stranko in sicer posebno zato, ker bi taka združitev napravila mir v deželi. Slovenska ljudska stranka je bila voljna se združiti s „Kmečko stranko“, stavila pa je kot glavni pogoj, da se iz stranke izključijo liberalni učitelji. Tega pa Franko ni hotel. Ker se ni mogel ločiti od liberalnih učiteljev, so se pogajanja razbila.

Franko je obrnil hrbet naši stranki, s katero so ga vezala načela, in pri lanskim volitvah se je združil z Gabrščekom in z njegovimi liberalci. Ti združeni „agrarci“ in liberalci so postavili skupne kandidate ter zmagali v splošni kuriji s pomočjo socialnih demokratov, v veleposestvu pa s pomočjo laških liberalcev. Zmagali so tudi skupno slavili na komersu pri „Jelenu“, kjer je napil France iz Prvačine generaloma Andreju Gabrščeku in — Ivanu Mrmolju (ured. „Km. glasa.“)

Agrarno-liberalni poslanci so osnovali „Slovenski klub“, a slovenskih poslancev ljudske stranke niso povabili k pristopu. Po otvoritvi deželne zbornice ni iskal „Slovenski klub“ zveze s klubom naših slovenskih poslancev, marveč sklenil je zvezo z laškimi klerikalnimi poslanci, ki so skoro še bolj strupeni proti Slovincem kakor laški liberalci. „Slovenski“ klub je protestiral proti imenovanju dr. Gregorčiča deželnim podglavarjem, zahteval je obe slovenski odborniški mesti zase ter določil za odbornika dr. Franka in Andreja Gabrščeka! Proti temu brezobzirnemu postopanju „Slovenskega kluba“, ki je hotel celo mogočno slov. ljudsko stranko popolnoma izključiti iz deželne uprave ter spraviti slovenski del naše krščanske dežele pod oblast — enega Gabrščeka, so nastopili naši poslanci z obstrukcijo, oziroma so se pridružili obstrukciji italijanskih liberalnih poslancev, ki niso hoteli odstopiti enega italijanskega odborniškega mesta Faiduttijevcev. Sledil je razpust deželne zbornice, ko so zapustili slovenski liberalni in laški klerikalni poslanci deželni zbor z izjavo, da se ne vrnejo več.

* * *

Po razpisu novih deželnozbornih volitev je nastopil „prefrigan“ advokat dr. Franko („Sočin“ izraz!) zopet z oljkino vejico ter vprizoril novo spravno komedijo. Ponudil je naši slovenski ljudski stranki kompromis gledé prihodnjih deželnozbornih volitev in gledé postopanja v deželni zboru, a stavljal je take pogoje, o katerih je uže naprej vedel, da jih ne more in ne sme sprejeti nobena stranka, ki le količkaj gleda na svojo čast in na svoja načela.

Pri strankah, ki imajo res resno voljo priti do sporazumljenja, se povsod vršijo pogajanja tako, da stavi ena stranka drugi svoje pogoje; ta jih presoja in naznani eventualne svoje protipogoje in po tej poti prideta stranki do kompromisa ali pa se pogajanja razbi-jejo. Dr. Franko, ki ni imel nikdar resnega namena priti z našo stranko do kakega sporazumljenja, je stavljal svoje pogoje, a ni niti dopustil, da se o protipogojih razgovarja. Tako dela zmagovalec s premaganim nasprotnikom, a ne odkritosrčen pogajalec, ki res želi miru in sprave. Dr. Franko je naznanil dr. Gregorčiču svoje nespremljive pogoje 6. t. m. Diktator dr. Franko je milostljivo prepustil od 14 slovenskih poslancev 5 slovenski ljudski stranki, čeprav

je vedel, da je imela ta stranka pri lanskim prvimi volitvi v splošni kuriji večino volilcev na svoji strani, da je torej bila večina goriških slovenskih volilcev v taboru naše stranke. V svoji brezobzirnosti je dr. Franko tudi določil, koga naša stranka ne sme kandidirati v deželni zbor in v deželni odbor. To je nečuvana predrznost „angelja miru in sprave“, politiškega mešetarja dr. Franka.

Vodstvo slov. ljudske stranke je odgovorilo na prvo Frankovo pismo, da je stranka pripravljena pogajati se s kmečko stranko, a ne z narodno-napredno, ki je ljudski stranki v svojem programu načelno in bistveno nasprotna. Slov. ljudska stranka priznava namreč krščanska načela, cesar narodno-napredna noče storiti vsled svojega svobodomiselnega programa. Tega načelnega vprašanja se dr. Franko v svojem odgovoru niti ni dotaknil, ker ni hotel od kandidatov izključiti Gabrščeka in drugih prononsiranih liberalcev.

Letos se je torej ponavljalo, kar se je tudi lani zgodilo. Tudi letos je igral dr. Franko malo komedijo, polno neodkritosrčnosti in prefriganosti. Ko se je imel združiti s slov. ljudsko stranko, ga je zopet gnalo srce tje, kamor spada, v liberalni Gabrščekov tabor. Dr. Franko je celo to komedijo insceniral radi tega, da bi pokazal svojo navidezno spravljivost in miroljubnost in da bi mogel očrtniti „klerikalce“ kot nespravljive in kot rušitelje sloge. Le čitajte njegov volilni oklic! V njem pravi: „Nasprotniki hočejo boja — torej sprejmite ga hladno in mirnodušno. Nasprotniku, ki zahteva boja med brati, temu ni za dobrobit ljudstva, temu ni za koristi ljudstva, temu ni za doseg narodnih pravic, temveč le za korist posameznih oseb ali za korist njegove stranke.“

Koliko hinavščine in lažij tiči v teh besedah! Kako bi se prepričal „boj med brati“, je povedal Franko lani na shodu svoje stranke. Rekel je: Z združenjem kmečke stranke s slovensko ljudsko stranko bi se dosegel namen naše stranke. Nastal bi mir v deželi, ker bi združeni stranki tvorili tako močno skupino, da bi poleg nje druge struje ali stranke ne prihajale več v poštev.

Slov. ljudska stranka je bila lani in letos pripravljena za tako združitev, a Franko se ni hotel ne lani ne letos z njo združiti, ker se ni hotel ločiti od Gabrščekovih liberalcev. In zdaj se drzne ta človek ljudstvo šuntati z nesramno trditvijo, da naša stranka zahteva boja med brati!

Ko je letos dr. Franko diktiral slov. ljudski stranki svoje naravnost žaljive pogoje, je že vedel, da jih ne more sprejeti nobena resna stranka, torej tudi naša ne; takrat je že bila zveza med Frankom in Gabrščekom sklenjena. To se je zdaj pokazalo. „Kmečka“ stranka in liberalna Gabrščekova ste postavili v splošni kuriji iste kandidate. S tem je napravljen konec Frankovemu slepomišenju in Frankovi najnovejši komediji. Zavesa je padla; na politiškem odru vidimo dr. Franka in A. Gabrščeka v bratskem objemu.

Nečuvana nesramnost Gabrščekove „Soče“.

„Primorski list“ je ponatisnil naš članek „Kaj je goriška kmečka stranka?“, v katerem je bil naslikan tudi Gabršček. „Soča“ ni ovrгла niti ene naših trditvev; to sploh ni mogoče, ker naše trditve slo-nijo na citatih iz „Soče“ same. In vendar se predrzne „Soča“ trditi, da je ovrгла vse laži o Gabrščeku. Še več! Drzne se tudi to-le pisati: Priporočamo nadškofu, naj le pazljivo bere, kaj lažejo njegovi duhovniki o Gabrščeku v „Primorskem listu“, in odgovore na to v „Soči“, ki govori resnico. Potem morda

poreče, da taki posvečeni lažniki so — smrad iz pekla!

Prav za prav se ne splača „Soči“ odgovarjati, ker naše ljudstvo pozna že tako njeno lažljivost; v tem slučaju ji pa vendar odgovorimo, da vzbudimo še večji stud do te patentirane lažnjivke.

V našem članku, ki ga je ponatisnil „Primorski list“, smo trdili to-le: **Gabršček je imenovan v „Soči“ stari testament staro šaro židovskih pravljic**, pišoč: Taki so klerikalci vedno in povsod, kajti črna banda brez vesti, brez časti in poštenja je bila in ostane podla svojat, katere se vsi narodi otresejo edino le z leskovim mazilom, in ako to ne bo zadostovalo — s polenom. **Vse Kristove nauke so vrgli med staro šaro židovskih pravljic starega zakona.**

Gabršček je l. 1906 v „Soči“ kar naravnost priznal, da je od l. 1889 dalje v odprtem boju z duhovščino.

Gabršček, lastnik in glavni urednik „Soče“, prodaja in s tem širi brezversko „Svobodno misel“ in bogotajno Wahrenundovo brošuro.

Gabrščekova „Soča“ je pisala l. 1905: Klerikalci imajo svoje dogme (verske resnice) in na teh jahajo. Z dogmami stojijo in padejo. **Kadar duh časa poblje njih dogme, morajo zapreti svoje botoge.**

Gabrščekova „Soča“ napada duhovnike, škofe in papeže, ona smeši verske naprave in krščanska društva.

Teh naših trditvev ni „Soča“ niti poskušala ovrgeči, in vendar se drzne lagati, da je vse ovrгла. Kje so lažniki, kje je smrad iz pekla?

* *

V našem članku smo citirali tudi to-le Gabrščekovo modrovanje: „Mi modernizovani liberalci ali narodno-napredni možje se hočemo boriti za filozofični ustroj modernega enotnega svetovnega nazora, pripomoči temu do zmage med našim ljudstvom, dotlej pa odbijati grde nakane rimskih hlapcev srednjeveške sladke teme.“

Pripomnili smo še: O tem „enotnem svetovnem nazoru“ je pisal Gabršček že l. 1904, da je dognan vsaj toliko, da ne more obsegati bistvenih klerikalnih nauk in da je prost okov šopirnih najemnikov vic, nebes in pekla.

Iz teh Gabrščekovih besedij smo po vsi pravici izvajali, da hočejo Gabrščekovi modernizovani liberalci krščansko svetovno naziranje nadomestiti z „enotnim svetovnim nazorom“, ki ne bo obsegal bistvenih krščanskih nauk. Edino temu našemu izvajanju ugovarja „Soča“, češ, da bistveni klerikalni nauki ni isto kakor bistveni krščanski nauki! Strahopetni hinavci! Kaj pa so bistveni klerikalni nauki, če niso krščanski nauki? O verskih resnicah pravite, da klerikalci na njih jahajo in da jih pobije duh časa! Na dan z jasno besedo! Zdaj je čas volitev! Povejte brez ovinkov, kaka razlika je po vašem naziranju med bistvenimi klerikalnimi in med bistvenimi krščanskimi nauki.

Ker niso mogli pismouki okoli „Soče“ ovrgeči niti ene naših trditvev, so pa dali svojemu redniku lepo spričevalo moralnosti. Pravijo namreč, „da Gabršček živi bolj krščansko kot farji okoli „Gorice“. Le ne preveč izzivanja v tem pogledu! Sicer pridejo sličice!

Vollec, berl in storil

Znano ti je, da bomo dne 26. t. m. volili tri poslance v deželni zbor goriški. Potrebno je, da si dobro poučen, za kaj se gre. Zato pazno čitaj naše liste in drugim razlagaj sedanji položaj. Ne straši se dela in težav. Gre se za dobro stvar! Naš nasprotnik ne spi. Dela, piše, čita in agitira kolikor more. Na cesti, v gostilni, v družbi, povsod ljudi poučuj, da dobe jasne pojme o našem boju. Štej si v čast, da si pristaž S. L. S., ki je edina v deželi, ki ima za seboj lepo preteklost, kakor dejanja kažejo.

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor

se kliče, kakor poročajo listi, dne 23. t. m.

Konference pri Bienenrth-u.

Ministerski predsednik baron Bienenrth bo v kratkem pozval tudi zastopnike Jugoslovanov in Poljske Ljudske Stranke na pogovor, da si zagotovi delavnost državnega zbora. Češki agrarci, ki so zborovali v Olomucu, so sklenili tako dolgo vstrajati v obstrukciji, dokler ne pade Bienenrth-ova vlada.

Zvestoba „Slovanski Jednosti.“

Na pozdrav poslanca Udržala nedeljski konferenci Poljske Ljudske Stranke je prišel od poslanca Stapinskega slediči odgovor: Z velikim veseljem smo pozdravili borzojavko „Slovanske Jednoste“, kateri pošiljamo zagotovilo nerazrušljive zvestobe in solidarnosti v boju za skupne pravice.

Grof Sternbergov predlog.

Grof Sternberg namerava z ozirom na zadnje dogodke staviti v parlamentu predlog, naj se Dunaj proglasi za pokrajino vseh avstrijskih dežel, na kateri imajo vsi jeziki avstrijskih narodov enake pravice.

Za guvernerja Krete

je večina kretskih narodnih zastopnikov predlagala vojvodo Teck, brata angleškega kralja Edvarda.

Velezdajniški proces v Zagrebu.

Državni pravdnik je predlagal za obtožence Adama Pribičević-a, Valerijana Pribičević-a, Jozo Oreščanin-a, Pera Bekić-a in Sama Tripković-a smrt na vešalih, za ostale obtožence pa težko ječo od 10 do 20 let.

Ogrska kriza.

Ogrska vlada namerava podati demisijo že 27. t. m., to je še pred sklicanjem državnega zbora.

Proti Nastić-u

je državno pravdnništvo na ovadbo urednika „Srbske Riječ-i“, Aleksandra Omčikusa, uvedlo kazensko postopanje.

Nastić-a bodo, kakor se zatrjuje, aretirali, ako ne bode preje utekel z Dunaja, kjer se zdaj nahaja, v inozemstvo.

Kolonizacija Bosne po Ogrih.

Listi poročajo, da se je ustanovila v Temešvaru banka, ki namerava nakupiti v Bosni zemljišča ter nastaniti tamkaj Mažare.

Hrvatski listi opozarjajo na to dejstvo bodoči deželni zbor bosanski.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Luka Dugar 2 K, županstvo v Soči letnino 10 K, v nabiralniku (št. 24) 1 K, Ernestina Ipavčeva št. Ferjan 40 vin; Anton Breščak, trgovec 5 K, Anton Kristančič, Šmartno 50 v, Ahac I., za preplačo srečk 10 v, Josip Birska, Brje 50 v, Josip Čigon, cerkovnik, Gorica 1 K, Pavla Podgornik nabrala pri veselici v Kronbergu dne 12. 9. 4 K 32 v, Ignacij Sokol, Smast 20 v.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevišče“

so darovali: Veleč. g. Leopold Štubelj, kurat, nabral od občinskega starešinstva v Vel. Dolu ob cesarjevem rojstvu 6 K, Nekdo v okolici 50 v.

Za „Slov. kršč. soc. zvezo“:

Preč. g. I. Rejec, profesor v Gorici, nabral za knjižnico in čitalnico 70 K; g. S. Premrou, vodja „Goriške zveze“ 16 K; g. Karol Debenjak, mladenič v št. Ferjanu 1-20 K; veleč. g. dr. Anton

Gregorčič, državni poslanec 100 K; g. Gabrijel Bevk, trgovec v Cerknem 2 K. Vsem blagim dobrotnikom Bog stotero povrni!

2300 do 5400 K letne plače zahtevajo liberalni učitelji ne ozirajo se, kje naj se denar vzame. Oni le zahtevajo in zahtevajo. Sedaj zahtevajo, naj polovico da dežela, polovico pa država. Ako bi se to zgodilo, bi se doklade na zemljiški dav-vek povišale najmanj za 150 odst. Kaj bi to pomenjalo za našega kmeta, to bi se videlo šele takrat, ko bi ta zakon stopil v veljavo. In tej liberalni učiteljski zahtevi so voljni ugoditi liberalni agrarci! Kmetje, spregledajte nevarnost na lastnem žepu! Mi- slimo, da kmetje bodo toliko pametni, da ne bodo pljuvali v lastno skledo!

Domače in razne vesti.

Slovensko učiteljsko. Ko se je raznesla prošli teden novica, da Italijani in njihovi poslanci rujejo proti slovenskemu učiteljsku, je naš državni poslanec Jos. Fon takoj odšel na Dunaj ter v raznih ministerstvih delal na to, da bi se goriškimi Slovincem povrnila pravica, ki se jim je odvzela za časa dež. š. nadzornika viteza Klodiča. Vrnil se je z veselo nado; a ko je včeraj čital pretresujočo vest, je poslal ministru Stürghu brzojavko, primerno novim odnošajem; danes je pa odpo- toval s prizadetim šolnikom v Trstu k namestništvu, da tam tirja našo pravi- co.

V imenu slov. ljudske stranke je dr. Gregorčič odposlal ministerske- mu predsedniku in naučnemu mistru naslednjo brzojavko: Slovensko prebi- valstvo na Goriškem, v mestu in na de- želi, je razkačeno radi nemoškega umi- kanja visoke vlade, pred italjanskim kri- kom zahteva, da se takoj premesti slo- vensko učiteljsko iz Kopra v Gorico, glav- ni kraj in središče goriških Slovencev, ker smatra to kot svojo naravno pravi- co, za katero je pripravljeno boriti se do noža. Za S. L. S. načelnik dr. Gregorčič

V enakem zmislu in skoro z istimi besedami je brzojavil namestniku v Trstu princu Hohenlohu ter prosil ga, naj mo- ško, kakor dozdej, nastopi za pravice slovenskega ljudstva, ki je pripravljeno boriti se zanje do skrajnosti. Govori se, da je vsa zadeva izročena zopet namest- niku, da o nji znova poroča.

Zadnja poročila, ki prihajajo z Du- naja, dajajo upanje, da ni še vse zgub- ljeno.

Danes se je vršil v „Trgovskem domu“ dobro obiskani protestni shod, na katerem smo videli tudi več duhov- nikov. Pred „Trgovskim domom“ je bilo zbranih kakih 100 laških radovednežev. Iz Trsta je dospelo danes zjutraj 50 re- darjev. Nameravani shod Italijanov je včeraj zvečer izostal, ker se jim je zdel nepotreben. V mestu je vse mirno.

Župan in podžupan komenskega okraja, katerim so se pridružili tudi ne- kateri iz Sežanščine, so imeli preteklo nedeljo 12. sept. zaupen shod, na kate- rem so se izrekli soglasno za kandida- turo g. Jos. Fabianija v Kobdilju za peto kurijo. Ko jim je bilo rečeno, da Fab. ponujene kandidature nikakor ne sprej- me, so se istotako soglasno izrekli za g. Alojzija Jeriča, posestnika v Kob- dilju, ki pri zborovanju ni bil navzoč. Jerič se je nasproti deputaciji, ki je bila k njemu poslana, dolgo časa izgovarjal, da ni sposoben, itd. Stednjič se je ven- dar splošni želji udal. Jerič je somišlje- nik S. L. S. in jako spoštovan in ugled- en mož na Krasu. — Posvetovanja ra- di kandidatov v kmečkih občinah na Krasu so bila temeljita, pa niso še do- končana. — Na Krasu se svita.

Starešinstvo v Cerknem je imelo v pondeljek 13. t. m. sejo, v kateri se je soglasno izreklo za kandidaturo cerkljanskega župana Antona Kos- mača v kmečkih občinah okraja tolminskega.

Spet so se našli! Tu in tam so se dobile dobre in poštene kr- ščanske duše, ki so nam zatrjevale, da Franko in Mrmolja z njijuno stranko ne zlezeta več pod Gabršekovo suktnjo, a so se varale. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi in kar smo mi uže davno vedeli in vedno trdili. Liberalni bratci, agrarni in napredni so skupaj. Zbrali so se minuli četrtek na povabilo Andreja Gabrščka v „Trgovskem Domu“, da postavijo kandidate za dež. zbor za splošno kurijo. Ljudje so bili po večini isti, kakor na agrarnem shodu, le na odru je bila razlika. Med tem ko so stali v ospredju agrarnega shoda Mr- molja, Franko in Saunig, so stali v „Tr- govskem Domu“ Gabršček, Puc in Treo. Oddahnili so se vsi skupaj, ko so se po kratkem ovinku spet srečali. Najsreč- nejši med vsemi je bil Gabršček, ki je s povzdignjenim glasom rekel na shodu, da ga veseli pojav vzajemnosti elementov, ki po načelih tičejo skupaj. Ni ga nasprotnika med nami, je rekel! — Torej enega duha, enega srca so sedaj med seboj agrarni in liberalni bratci! Prav! Sedaj pa naj le nadalje kriči „Kmečki Glas“, da ni- majo nič skupnega z Gabrščekom in njegovo „Sočo“! Kar sklenejo liberalci, to potrdijo kmečki agrarci. Kar pa kmečki sklenejo, potem ko je recenziral predloge Andrej Veliki, potrdijo tudi liberalci!

Postavili so oboji ene in iste kan- didate in sicer Lojzeta Štreklja, advo- kata Frankota in kanalskega kollarja Križniča. Gospoda, čemu uganjate libe- ralno in agrarno komedijo! Ali ne veste, da ljudstvo na deželi ve za vašo uma- zano igrabo? Mari mislite, da bo še en- krat letelo po eni strani v ogenj za agrarce, po drugi za liberalce! Tako ne- vedno ni več! Liberalci ste vsi skupaj, in družijo vas gonja proti „far- jem“, proti veri in proti naše- mu gospodarskemu delu med ljudstvom! Pred ljudstvom stojite razkrinkani!

Kmetu in delavcu smrdi liberali- zem kot dihur! Zato je treba pomesti ž njim! V boj proti gnijemu liberalizmu! Povsod so očistili ž njim, očistimo tudi mi! Uprav smešno je čitati v „Kmečkem Glasu“: „Kandidatje agrarne stranke so: Alojzij Štrekelj, dr. Franko in An- ton Križnič“. „Soča“ pa piše: „Kandi- datje narodno-napredne stranke so: Alojzij Štrekelj, dr. Franko in An- ton Križnič“. — Kako lepo se to glasi. Tiste dobre krščanske dušice, ki še vedno verujejo v to, da agrarci niso liberalci in da jih slednji ne vodijo kakor psičke na vrvi, naj odprejo vendar le en- krat oči!

Dopisnik z dežele v zadnji „Go- rici“ opisuje kandidaturo dr. Franka in njegovo dosedanje delovanje ter pravi med drugim, da za narodne ustanove in še posebej za „Š. Dom“ ni nikoli nič dal. Temu nasproti moramo kon- statirati, da dr. Fr. je ustanovnik „Š. Doma“ z 200 K in da tudi kasneje nekoč je dal lep znesek za „Š. Dom“. Vsakemu svoje.

„Sočina“ skrb je res prevelika za razmere v naši stranki. Iztaknila je namreč neko okrožnico, katero je poslal načelnik S. L. S. na zaupnike po deželi v zadevi deželnozbornih kandidatur, v kateri je rečeno, naj se zaupniki izre- čejo o istih. Iz te okrožnice pa vidi „Soča“ v naši stranki dr. Gregorčiča skreganega z novostrujarji, ki išče kan- didate, a obenem izključuje novostru- jarje, vidi starostrujarje obupane, ki se boje popolnega poraza ter vidi v naši stranki popolno desorganizacijo. —

„Soča“ naj se le lepo umiri in ni treba, da si beli glavo zaradi tega. O desorga- nizaciji v neki stranki, o obupu in strahu popolnega poraza nekaterikov bi imeli mi govoriti, ne pa „Soča“. Nam je prav, da vidi „Soča“ v naši stranki vse obu- pano, vse desorganizirano. Bomo videli na koncu. Za sedaj ne rečemo drugega, kakor le, naj se naše vrste še tesneje sklenejo v močne verige, ki pometejo nepotrebno napredno skrb za naše vrste. Potem bosta imela Gabršček in njegova „Soča“ teka.

Čujte, volilci! A. Križnič je kan- didat narodno-napredne in „kmečke“ stranke — oni Križnič, o katerem vedo na Tolminskem, da rešuje narod in kmeta na ta način, da prodaja naše vodne moči tujcu. — Mešetaril in zme- šetaril je, da sta prešla najlepša mlina ob Soči v laške roke. Kakor se čuje, ne zastojn. Slava mu! Žep je takim ljudem Bog in narod, trebuh narodni dom. Da, take može rabimo v deželnem zboru, kaj ne ljuba „Soča“? Potem na- počni zlata doba mastnih let Križniču v žep in ljudem v pogubo. Volilci, pozor! Volilec.

Agrarno liberalna zveza. „Rd. Pr.“ piše: Čudna so pota goriške politike. Ljudje brez programa, brez načel kujejo kompromise danes s klerikalci, jutri z liberalci — za man- date. Poročali smo že, kako so se po- gajali agrarci s klerikalci, ki so jih še včeraj smatrali za nesrečo goriške dru- žbe. Klerikalci so ponudbe agrarcev odbili. V torek, 7. t. m., so si agrarci postavili svoje kandidate, kateri so: dr. Franko, veleposestnik Križnič in Alojzij Štrekelj, liberalni državni poslanec, ki ni niti član agrarne stranke. V četrtek so imeli liberalci svoj shod, na katerem so imeli postaviti lastne kandidate. A kaj se je zgodilo? Šli so in so proklamirali agrarne kandidate za svoje. Proklamirali so Frankota za svojega kandidata, dasiravno je „Soča“ pisala, da ni za nič. Tako smo srečno prišli do agrarno-liberalne zveze. In Gabršček se je še enkrat rešil, da mu ni treba šteti liberalnih glasov in po- kazati liberalnega ubošva... Liberalni mežnarji bodo kričali o klerikalni ne- varnosti, čeravno so se sami vezali s tistimi, ko so hoteli napraviti kompromis s klerikalci.

„Jaz za Mrmolja kri preljem“. S temi besedami je prirogovilil ravnatelj „Kmečke banke“ v krčmo, kjer je bila družina in več gostov, ter rohnal nad lastnikom: „Vi ste mene napadali v li- stu „Gorica“, to mi je Mrmolja povedal“. Lastnik ni poznal tega patrona, nikdar ni ž njim govoril, niti predstavil se mu ni. Zato ga je lastnik kratkomalo postavi- l na cesto. Ta stranka ima mnogo ta- kega blaga na prodaj. Vbogi agrarci s tako šaro!

Nesramnost „Kmečkoga glasa“. To zmašilo hinavskih agrarnih liberal- cev, ki neti sovrašvo in prepir po de- želi sedaj dvakrat na teden, je na ostu- den način napadlo šandrežkega č. g. župnika in šandrežke kmete. Veličina Mrmolja se na prvega huduje, ker mu ni nič odgovoril na njegova farizejska pisma v zadevi „Eksportne zadruge za zelenjavo“, s katero je srečno prijadril v blato, iz katerega se ne more izvleči. Ta farbar kmetov, ki razume na kup- čijo toliko, kot zajec na boben, je zah- teval od č. g. župnika, naj mu gre na roko, da bi mu pomagal usuznjiti kmete v agrarno-liberalni jarem. Č. g. župniku se ni zdelo vredno odgovoriti Mrmolju, ker je vedel, da Mrmolju pri tej stvari ni za drugo, kot za kovanje političnega kapitala v Št. Andrežu. Da je imel č. g. župnik prav, da mu ni ničesar odgovoril, kaže jasno njegovo „zafurano“ delo pri „Eksport- ni zadruzi“. In ker ni hotel sesti č. g. župnik na ta liberalni lim, psuje v „glasu“ g. župnika kot neprijatelja ljud-

stva. Oj, Mrmolja, kam si zašel! Do gležnjev ne segneš z rodoljubjem č. g. župniku! Zato, ker ni hotel za teboj capljati, lop po njem! Popolnoma po vzgledu „Soče“.

Šandrežke kmete zmerja s pre- klinjavci, oštjarji in madonarji. To naj si poštene, šandrežki kmetje zapomnijo. Da so preklinjavci in sicer bogokletneži v Št. Andrežu, to smo uže v sobotni šte- v. „Gorice“ v posebni notici pove- dali. Ali povedali smo tudi, kdo so ti bogokletneži, ki bi radi stre- ljali Boga, ako jim ne da, kar njih pohotnost poželi. Ti elementi so v li- beralnem, torej v Mrmoljevem taboru! Tam naj najprej pomete Mrmolja in njegov „Glas“. Šandrežki kmetje, katere Mrmolja psuje, bodo uže znali obračunati z agrarci.

Čujte, Mrmolja. V vašem „Kmečkem Glasu“ pišete, naj ne prodamo vina pod ceno, in če rabimo kake informacije, naj pišemo vam in pridenimo znamko za odgovor. Ta pa ta! Za bedake nas imate vi „Salamon“. Če kopamo in se trudimo v vinogradu, bomo pač znali vino tudi prodati kar najbolje mogoče — brez vas. Ali hočete manevrirati z nami ka- kor s krompirjem? Ne boš pihal kaše! Pojdi se solit s takimi nasveti. Ali nam hočeš tudi pri vinu „koristiti“ za 178.000 K, kakor si nam pri krompirju? Vinorejec.

Veliki punt naj naroči vsak naš bravec, ki se zanima za zgodovino Go- riške! Kritika je to kmečko povest po- hvalno sprejela in gotovo ne bo niko- mur žal, ki jo kupi. V tej zgodovinski povesti najde čitatelj marsikateri spom- in na davne dni, ko so se kmetje morali boriti za pravico in prostost, ko so prelivali srčno kri za staro pravdo in za svojo domačijo. Dvesto let je že preteklo od tedaj, kar se je vršil naj- večji kmečki upor na Goriškem, izpo- ročila o njem so se skoraj izgubila med našim ljudstvom in le še tuintam — osobito v gorah — se je ohranil kak spomin nanj. „Veliki punt“ pa ima na- men te spomine rešiti, da se ne izgube v prašnih arhivih, ampak na novo ožive v srcu slovenskega ljudstva kot priče naše žalostne a slavne preteklosti. Zeto priporočamo to knjigo vsakemu zavednemu Slovincu; naroča se v „Na- rodni Tiskarni“ v Gorici in stane s poš- tino K 170. Cena je za precej obširno knjigo pač tako nizka, da si povest lahko vsakdo nabavi.

Umrl je v Leoninu v Ljubljani ka- nonik in župnik stolne cerkve Sv. Jušta v Trstu, mons. Peter Martelanz. N. v m. p.

Nenadoma je umrl poveljnik 4. bosanskega pešpolka, Rudolf Vuković pl. Podkapelski. V nedeljo se je krepak in vesel povrnil s svojimi vojaki z vaj na Krasu; pohvalil je z ognjenim hrva- škim govorom svoje ljube vojake, a včeraj ob 3. in pol uri popoldne, v družbi svoje družine, padel je mrtev, zadet od kapi, kakor od strele. Kako so ga imeli radi vojaki je razvidno iz tega, da so rekli: „Umrl nam je oče“. N. v m. p.!

Pododbor S. D. Z. za Goriško. V ponedeljek, dne 20. t. m., se vrši v pro- storih K. S. Z. v Gorici točno ob 9. uri predpoldne ustanovni občni zbor pod- odbora Slovenske dijaške zveze za Go- riško. Vabljeni so vsi visokošolci po- sebno bogoslovci in abiturijentje, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Pripravljatelj.

Slovenski vojaki najboljši strelci. Pri tekmovalnem streljanju iz strojnih pušk v Celovcu je dobil 17. (slovenski) pešpolk prvo darilo.

Trbiž — mesto. Z velikim veseljem so sprejeli v trgu Trbiž vest, da je cesar povzdignil ta trg v mesto.

Slovenski zrakoplovec. Znan dir- kač društva „Gorica“, g. Edvard Rusjan,

je konstruiral zrakoplov, katerega so potem napravili v Millerjevi tvornici v Turinu. Strokovnjaki hvalijo ta zrakoplov, ker je lahek ter utegne biti bolj porabljiv kakor drugi. G. Rusjan je sin znanega goriškega sodarja Rusjana.

Ponesrečen borilec z bikli. Atlet Ettore Tiberio, ki je nastopil tudi v Gorici, se je ponesrečil v Inomostu. Bil je z verigami privezan na dva vola. Kar se utržejo verige in on pade vznak na kamenita tla. Zlomil si je kost v golenici in dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Otvoritev prenovljene Triglavsko koče se je izvršila 8. t. m. ob lepem vremenu in obilni udeležbi. Že na predvečer se je zbralo na Kredarici okolo 50 hribolazcev. Proti jutru 8. t. m. so prihajali drugi turisti. Ob 11. uri je bila sv. maša. Po sv. maši je bilo blagoslovljenje novega dela koče. Na to je z navdušenim govorom otvoril Triglavski dom predsednik S. P. D. dr. Fr. Tomišek. Po oficijelnem delu slavnosti se je razvilo v prostorni obednici jako živahno življenje. Udeležencev je bilo nad sto.

Sedem morskih volkov so pretekle dni vjeli ribiči v Jadranskem morju v Istri z mrežami. Največji izmed njih je 5 in pol metrov dolg. Morski volkovi so napravili na mrežah 2000 K škode. Dobili so od vlade primerno nagrado.

Pomanjkanje prenočišč v Trstu. Neki nemški zdravnik je prišel neko noč ves zmučen in utrujen na neki policijski komisariat prošeč, naj ga pustijo tam prenočiti, ker mu ni bilo mogoče najti druge prenočišča. V njegovi domovini bo lahko pripovedoval, da se v Trstu slabo spi, a da se vendar spi.

Državna železnica. „Brüxer Zeitung“ poroča, da bode sedanji tehnični podravnatelj pri tržaškem ravnateljstvu državnih železnic, dvorni svetnik Galambos, v kratkem času imenovan ravnatelj državnih železnic v Trstu. Galambos je dalmatinski Hrvat.

Tat priporočenih pošiljatev. V zadnjem času so na poštne ambulanci Dunaj-Trst opazili več tatvin priporočenih poštnih pošiljatev ter pred dnevi nekega vrednostnega pisma s 8000 kronami. Kot tat je bil aretiran poštini sluga Franc Stromer, ki potuje kot tak že več let med Trstom in Dunajem. Sumi se, da je v tem času vkradel na goreimenovani način že 50.000 kron.

Aretirani zrakoplovci. V nedeljo so se v Benetkah dvignili v zrak trije zrakoplovci in sicer Usuelli, Borsalino in Piccoli, z namenom, da zletijo preko Jadranskega morja v Trst. Toda veter jih je potisnil proti kopnemu ter so včeraj prispeli v bližino Celovca, kjer so se spustili na tla. Tam so spravili zrakoplov ter ga poslali v Benetke. Zrakoplovci pa so se z vlakom odpeljali proti domovini. Med tem pa je bila obveščena o tem dogodku deželna vlada, ki je telegrafično dala zapoved v Beljak, naj se jih aretira, kar se je tudi zgodilo. Pri njih so našli več fotografskih plošč, katere bode tamošnji fotograf razvijal ter se jih bode poslalo na Dunaj. Zrakoplov so tudi zaplenili. Aretiranci odočno tajijo, da bi bili imeli namen vohunariti.

Zvišanje tarifov na južni železnici. V Budimpešti je konferiral predsednik južne železnice, baron Chlumecky, z vlado radi zvišanja tarifov na južni železnici. Trdi se, da ogrska vlada ni nasprotovala temu zvišanju. Zvišani tarifi stopijo v veljavo že 1. novembra t. l.

Umor iz maščevanja. Pred nekaj dnevi je bil kancelijski pomočnik namestniških pomožnih uradov v Zadru, Tony, izpuščen iz službe. V ponedeljek popoldne pa je Tony na cesti napadel voditelja ravnateljstva namestniških pomožnih uradov, oficijala Sertič-a, ter ga z nožem zavrtno umoril. Tony se je sam izročil sodišču.

Krščanski volivci! Ne volite advokata dr. Frankota, Alojzija Štreklja in Antona Križniča. Te tri gospode je postavila za kandidate Gabrščekova liberalna ali takolimenovana narodno-napredna stranka, ki ima, kakor je dr. Franko lani trdil, v svojem programu tudi točko o svobodomiselnosti, o svobodni šoli, in o razporoki, in ki noče priznavati krščanskih načel, kakor je letos 12. marca trdil „Kmečki Glas“.

Za kandidate take stranke ne sme glasovati noben krščansko misleč volivec!

Mesne novice.

m Tombola v prid „Slovenskemu sirotišču“ se bo vršila dne 3. oktobra t. l. ob 5. pop. na dvorišču restavracije „Central“. Prvotno je bilo določeno, da se bo vršila dne 26. septembra. Radi volitev za deželni zbor pa smo jo morali odnesti. Srečke so na prodaj v prodajalni Likar v Semeniški ulici št. 10, v Gorupovi pekarni Via Formica št. 11, na sadnem trgu pri prodajalki Andlovec in pri upravništvu „Primorskega lista“ v Semeniški ulici št. 16. Pred tombolo bosta pevska zbor moškega in ženskega delavskega društva pela narodne pesmi. Radi preblagega namena priporočamo cenjenemu slovenskemu občinstvu v Gorici in na deželi obilno udeležbo.

m Deželnozborna volitev za splošno kurijo v mestu Gorici. V Gorici prične volitev v splošni kuriji dne 26. t. m. ob 8. uri zjutraj in bo trajala do poludne ter od 2. popoldne pa do 6. ure zvečer.

Volilci s črko A do F, to je od tekoče številke volilnega imenika 1 pa do 1622, bodo volili v deželni dvorani na Stolnem trgu.

Volilci od črke G do O ali od tekoče številke volilnega imenika 1623 pa do 2098 bodo volili v dvorani kupčijske zbornice, nahajajoča se v ulici Morelli št. 36.

Volilci za volilce s črko P do Ž, tekoča številka 3099 do 4936, bode v mestni dvorani, nahajajoči se na Verdijevem tekalšču št. 29.

Volilci dobe legitimacije na dom. Oni volilci, katerim ne bi bila 24 ur pred volitvijo iz tega ali onega vzroka uročena legitimacija, pozivljajo se, da pridejo s a m i ponjo na anagrafični edodlek tuk. municipija.

m Dekliški licej. Kakor se je že tukaj poročalo, je tukajšnji zavod č. šolskih sester „de Notre Dame“ v ulici sv. Klare pred dvema letoma vstanovil dekliški licej, ki ima za svoja dosežanja dva razreda pravico javnosti. Licej bo imel kakor drugod, šest razredov. Z šolskim letom 1909—1910 se otvori III. razred.

Učni jezik je sicer nemški, vendar je poskrbljeno, da dobivajo v vseh razredih tudi tukaj kakor na drugih goriških srednjih šolah, gojenke slovenske oz. italijanske narodnosti, pouk materinega jezika v materinščini.

Francoščina je obvezen predmet za vse redne gojenke s prvim razredom dalje.

Rodbinam, ki bi hotele svoje hčerke v ta dekliški licej vpisati, se s tem objavlja, da bodo vsprejemni izpiti v vse tri razrede dne 17. in 18. septembra.

Pogoji za vsprejem v prvi razred so isti kakor za vsprejem v I. razred gimnazije ali realke.

Pojasnila glede vsprejema v višje razrede in glede vsprejema sploh podaja ravnateljstvo dekliškega liceja v zavodih č. sester „de Notre Dame“ v Gorici.

Z licejem je v zavodu združen tudi penzionat. Pojasnila glede tega podaja vodstvo zavoda samega.

m Vojaška vest. V ponedeljek ob 11 h predp. se je povrnil 47. pešpolk z vojaških vaj. Drugo vojaštvo pa se je vrnilo že deloma v soboto deloma v nedeljo.

Iz goriške okolice.

g Iz Grgarja. Dne 8. t. m. je osrečil se svojim prihodom našo vas pristni kmet-agrarar, osrečitelj in rešitelj kmetov I. Mrmolja. Mož se je zadnji čas precej spremenil. Še pred dobrim letom si po noši njegovi sodil, da je kmet, a danes vidiš v njem pristnega kolesarja, pravega športmana. Ob solncu milosti liberalno-napredne-agrarne stranke se mož prav dobro počuti. Nu, pustimo to! Vsak po svoje. Saj sedaj itak ne poznamo razločka med kmetom in gospodom. Dandanes hoče biti vse kmet. Od jezičnega dohtarja do mešetarja. Vse dela za kmeta — se vé, proti dobremu plačilu. Nu, šalo na stran, dasi ni šala. Agrarni shod se je imel vršiti v gostilni g. Andreja Miljavca, a se radi krepke odpornosti ni vršil. Menda so se uporniki spomnili lanskih podgan in miši. In da bi teh nadležnih živalic ne razdražili, so krepko odklonili laskavo ponudbo gospoda kmeta iz Vrtojbe. Obč. tajnik in c. k. poštar je pa sklicatelju shoda pomagal ter mu prepustil svojo gostilnično sobo. Da bode shod impozanten, ni obč. tajnik nikakor dvomil in to tem manj, če ga on na trgu pred cerkvijo priporoči, kar je tudi po večerni službi božji storil. Mož je imel sicer malo smole, pa to nič ne dá, se vsaj lahko tolaži, da bode v bodočnosti bolje, namreč tedaj, ko ne bode več duhovnikov, teh brezpotrebni intriganov!! Ni zlomek, da ne bi liberalno-agrarne koalicija spravila nepotrebnih ljudi raz to ljubo, drago-slovensko zemljo.

Takrat pa boben v roké in ljudje bodo kar skupaj vrelj k čudni komediji. Dandanes so Grgarci še vse preveč konservativni in se drže raje cerkve in duhovnika nego prelevljenega kmeta Mrmolja. Nu, vendar se je zbralo nekaj bolj mladih v gostilni g. tajnika. Došli so tudi nekateri možje, da bi slišali novega preroka, a videvši iz kisle obraze so mirno odšli, ter se zbrali pri g. Miljavcu na pomenek. Pribijemo, da obč. tajnik ni obvestil g. župana glede razglasa za shod. Obč. tajnika plačuje občina in njo ima ubogati on in drugi obč. uslužbenci.

Gospod tajnik! Vi pljuvate v skledo, iz katere jeste! Nu, zato, se pomenimo ob drugi priliki!

Pozneje smo doznali, da je Mrmolja vendar izustil malo govoranco ob vsej mizeriji poslušalcev. Shod agrarne velikana je skončal v popolno zadovoljnost vnetih mož S. L. S. in fiasco za Mrmoljo in privržence.

Začetek agitacije agrarcev v naših gorah se je torej izjalovil. O nadaljnem razvoju Vam, g. urednik, uže poročamo.

Mi kličemo: Bog živi pametne može! Bog daj vspeha S. L. S.

g Veselica v Kronbergu. Radevolje sem se odzval prijaznemu vabilu ter prišel v Kronberg k veselici. O kronberških pevcih sem že veliko hvale slišal, toda sedaj sem se prepričal, da to hvalo tudi v resnici zaslužijo. Veselica se je prav lepo izvršila. Vse je bilo dobro, tamburanje, igra in petje. Posebno nam je dopadel moški zbor „Bratom Orlom“ in pa triglasni ženski zbor „Pogled v nedolžno oko“. — Najlepša točka izbranega vsprejema pa je bila opereta „Kovačev študent“. Opereta na deželi! Kaj takšnega še nismo slišali! Vsa čast vrlemu kronberškemu izobraževalnemu društvu, da se je prvo posvselo tako visoko. Vsi pevci pri „Kovačevemu študentu“ so častno izvršili svojo nalogo. Kakor smo slišali, izide „Kovačev študent“ v kratkem v tisku. Vrlemu društvu pa kličemo: hlabro naprej!

Napredek izobraževalnega društva pa liberalce silno bode v oči. Hoteli so na vsak način društvu škodovati, zato so iz nevošljivosti in sovraštva isti dan pri liberalnem krčmarju Francu Komel

priredili ples, ki se je pa slabo sponesel. Liberalci, sram vas bodi!

g Iz št. Forjana. „Soča“ se zopet zadira v naše „Orle“ ter jih zmirlja s čuki. Pravi, da so v resnici napadali na dan občinskih volitev gospoda grofa Attemsa. Kakšna velelaž! Resnica je, da na dan občinskih volitev, ko je šel gospod grof domov, so ga naši mladeniči in možje vljudno pozdravili. Ali je priletelo kamnje, ali ne, mi tega ne vemo. Ako pa je v resnici priletelo, so je metali najbrže njih zdivjani urhi, ki so tega navajeni. To lahko spričujemo, ker smo bili še mi večkrat napadeni ravno od njih „batrije“. Ako hoče „Soča“ imeti za to dokaze, jih vdobi v starih aktih pri gospodu Kovačiču. Piti s „flaškonov“ in jesti piščeta na stroške drugih, znajo le oni sami. Mi bi radi vedeli, kam je šlo toliko „flaškonov“ vina iz Friderikove krčme, ki jih so znesli v „Občinski dom“ liberalni agitatorji na dan volitve. Da bi z vinom volilni imenik podpisovali, ne verujemo...

Težko pričakujemo, s čem bodo pa zdaj pri deželnozbornih volitvah lovili volilce v njih mreže! — A gospod „spičjar“, češpe, češpe bodo zdaj trpele, ker jih je prav dosti. Pa ni vam treba misliti, da bodedo zdaj spali. Imamo dovolj odprte oči.

g Veselica K. S. I. D. v Solkanu prošlo nedeljo 5. t. m. je vspela nad vse sijajno. Mnogobrojno občinstvo se je zbralo na prostorih, katere je g. župan z vso ljubeznjivostjo na svojem prelepem vrtu društvu prepustil v ta namen. Prišli so iz Grgarja, iz Kronberga, celo iz daljnega Mirna; tudi iz Gorice je počastilo veselico mnogo gospode; tu je posebno omenjati g. drž. poslanca Fona s svojo rodbino. Solkan sam je bil navzoč brez razlike strank. Proizvajanje programa je bilo točno in vzgledno. Pevskemu zboru se je poznalo, da je hotel občinstvu prirediti veselje in užitek. Enoglasna je bila sodba, takega pevskega zbora, ki bi s tako preciznostjo rešil svojo nalogo, se le težko dobi na deželi. Igra „Nežka z Bleda“ je bila zelo skrbno naučena. Zelo je ugajal nastop deklet v gorenjski narodni noši. Veliko presenečenje je vzbudil „Špacakaminček“, kjer je od saj črnjen ljubek deček res z občutkom pevaje tožil po mamki doma. Lepa je bila tudi deklamacija „Velikonočni“ in mnogo smeja je vzbudil prizor „Zamorec“. Govorila sta pri veselici gg. dr. Dermastia iz Gorice in Terseglav iz Ljubljane. — Dasi je veselica trajala dolgo, da malce predolgo, vendar je občinstvo rado vstrajalo do konca.

Veselico in petje po veselici na vrtu so hoteli nekateri motiti z žvižganjem. Tem in le tem, ki gotovo niso člani ne „Čitalnice“ in ne „Sokola“, velja dejstvo, da kdor lepo petje moti in zaničuje, je človek brez olike in srca. Solkan pa ceni in ljubi lepo petje, ceni in ljubi tudi tiste, ki mu tako petje podajajo.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Gor. Branice.

„To je bil dan, katerega je naredil Gospod.“

Prišel je k nam dne 5. t. m. popoldan ob 6 $\frac{1}{2}$ naš prevzvišeni nadpastir, knez in nadškof goriški. Pri prvem slavočku, ki je nosil krščanski pozdrav: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, pričakovala sta Prevzvišenega dva duhovnika. Zastopan je bil polnoštevilno gospodarski svet, okrajni šolski svet in g. učitelj s šolsko mladino, kakor tudi ključarstvo tuk. cerkve.

Ko je Prevzvišenega pozdravil domači g. kurat, nagovoril ga je še učenec tukajšnje šole ter ga prosil konečno za sv. blagoslov. Velika množica, ki je od vseh strani prihitela k sprejemu, je po-

božno pokleknila in tako sprejela sv. blagoslov.

Potem domači gospod predstavi Prezvzišenemu g. učitelja, in posamezne zastopnike, katere vse Prezvzišeni prijazno nagovori.

Na to razvrsti se množica v lep sprevid in se začne pomikati v 20 minut oddaljeno cerkev. Topiči grmijo, zvonovi pojo, ljudstvo pa moli s Prezvzišenim glasno rožnivenec. Zares ganljiv prizor!

In tako smo dospeli do drugega slavoloka pri hiši g. Franca Žvokelj-a. Krasen slavolok, zares mojstersko delo, nosil je napis: „Nadvladika bodi pozdravljen!“ Iz te vgladne hiše bil je velik dobrotnik cerkve v Branici pok. g. davkar Janez Žvokelj, ki je daroval za tukajšne prelepe zvonove 1800 K. Slava njegovemu spominu!

V prelepem redu pomikala se je od tu dolga procesija do križpotja, kjer je stal zopet slavolok, prelepo delo mladeničev in mož od Rovačev in Trbežanov.

„Blagoslovljen, ki prideš v imenu Gospodovem“ lesketal se je na njem pozdravni napis.

Dospeli smo v vas pri cerkvi. Zopet pozdravi Prezvzišenega nov, četrti slavolok, z napisom:

„Bog Vas sprimi! Vaš prihod
Blagoslovi naj Gospod!“

Vsa cerkev, župnišče, drevesa, vse v zastavah. Prezvzišeni podal se je v krasno razsvetljeno cerkev počastit Najsvetejše, od tam v župnišče, kjer je prenočil.

Dne 6. zjutraj naznanjalo je premilo pritrkovanje in pokanje topičev slavnosti dan sv. birmo.

Točno ob deveti uri poda se Presvitli v spremstvu došlih duhovnikov v cerkev, kjer je imel sam krasen govor. Po sv. maši podelil je 65 otročičem sv. birmo. Vso slavnost spremljalo je nepretrgano pokanje topičev. Počastit in pozdravit prevzvišenega metropolita prihiteli so tudi blagi vipavski sosedje, duhovniki na čelu s svojim g. dekanom Lavričem, za kar se jim je Prezvzišeni tudi pri obedu zahvalil. Petnajst duhovnikov je pa tudi Njemu v vdanostni ljubezni zaklicalo: „Bog nam živi našega ljubljeneega Nadvladika še mnogo, mnogo let!“

Pri odhodu se je načelnik gospodarskega sveta g. A. Sorta še enkrat zahvalil Prezvzišenemu za Njegovo skrb in trud za nas.

Zapustil nas je!

Vsem v spominu pa ostane Njegov prelep govor in ljubeznjiva Njegova oseba!

a **Sokolska slavnost v „Ajdo-ščini“**. Dne 8. t. m. so imeli ajdovski „Sokol“ slavnost. Te slavnosti se je tudi udeležil „Sokol“ iz Črnič in Bilj. Pri tej priliki so pokazali Ajdovci, kakšno oliko učijo svoj izurjeni in strogo disciplinirani naraščaj. Z zastavicami v rokah so prikorakali po glavni ulici na plešišče, gledaje okrog sebe, kje zapazijo kakšnega čuka. Po telovadbi, katera se je strašno kislno obnesla, je bil, kakor je to pri „Sokolu“ navada, ples. Naraščaj je letal po trgu okoli plešišča in se surovo zaganjal v gledajoče Šturske in Vipavske „Orle“; češ, Čuki so, dajmo jih. In zvečer, vračajoči se iz Ajdoščine, so bili napadeni na mestu Huplja od naraščaja s kamenjem in raznimi nesramnimi psovskami na g. župnika. Tukaj vidite, dragi „Orli“, kako zastruplja „Sokol“ nežno mladino in odvračuje od cerkve. Zaradi tega moramo mi skrbeti, da bo naš naraščaj, ne samo v telovadnih prostorih, temveč tudi zunaj na poti vzgleden, in da se bo povsod in predvsem, tudi pred našimi sovražniki, dostojno vedel. Na zdar!

„Orle“.

Iz kanalskega okraja.

kl **Cesta Golobrd-Britof**. Ako so hoteli iti kmetje zapadnih Brd dosedaj z vozovi v Britof, posluževati so se morali obmejne italijanske ceste ter plačevati za vsakega voza po 2 K. Zato pa je bila cesta od Golobrda do Britofa neobhodno potrebna. In ta cesta se bo že začela graditi že v najkrajšem času. Gradnja ceste prevzela sta namreč gg. Avgust Budigoj in Franc Kavčič iz Dolenje.

kl **Toča** in sicer suha in debela je včeraj hudo pobila polje po vaseh Log. Avče, Ročinj, Ajba in drugod. Pokončala je vse pridelke.

kl **V Kanalu** je pristopilo k novoustanovljeni zavarovalnici za govejo živino dosedaj 35 gospodarjev večinoma iz Gorenjevasi, nekoliko iz Kanala in Morskega.

Iz tolminskega okraja.

t **Volarje pri Tolminu**. — „Soča“ je prinesla v svoji 100. številki dne 2. septembra t. l. dopis z Volarjev „pri Kamnem“, v katerem se nesramno zaganja v osebo č. g. Tomšiča. Očita mu namreč, da hodi delat na Volarje zgago in prepir med družinami. Trn v peti ji je tudi naše Kat. Iz. Društvo, o katerem pravi, da nas pohujšuje ter da se neti v njem sovraštvu do bližnjega. Posebno je to naše društvo, po dopisnikovem mnenju, škodljivo našim dekletom, katera vodi po veselnicah, na katerih upravljajo denar itd. itd. Hinavski dopisnik vzdihuje, češ, da taka društva niso za nas vboge kmete. Boljša so, kaj ne da, liberalna društva, kjer se prirejajo dragi plesi in v katerih se čitajo pohujšljivi in brezverski listi, kaj ne?! Omenjeni dopisnik očita g. kaplanu razkošno življenje itd., tako, da se mu mora vsak pameten človek smejati, ko vé, kako so plačani naši kaplani. Posebno so dopisniku nepoti bire in ofri.

Mi smo trdega prepričanja, da ta dopisnik ni iz naše vasi, ampak iz gnjezda, v katerem se nahaja vse polno golazni dopisnikove sorte. Ako bi pa temu ne bilo tako, naj se dopisnik „Soče“ podpiše. Na taka neumna beskanja pribijemo na tem mestu, da je bilo, je in bo Volarje vedno vdano svojim dušnim pastirjem in da se niso Volarci nikdar pritoževali, da jih dušni pastirji stanejo preveč ali pa, da preveč zahtevajo od njih. Mi Volarci dobro vemo, v kakih gmotnih razmerah da živé naši kaplani in nam je tudi žal, da jim ne moremo pomagati. Pokojni zlatomašnik je imenoval Volarje vedno: „Zlato Volarje“. Znano mu je bilo namreč, kako smo vedno cenili naše duhovnike in cenili jih bodemo še za naprej, naj bo pa to „Sočinemu“ dopisniku prav ali ne. Kar se pa tiče č. g. Tomšiča, ne moremo drugega reči, nego da mu bodemo vedno hvaležni za trud, katerega ima z nami. Bog mu bodi plačnik. Kar se pa tiče „Sočinih“ napadov, za te naj se č. g. Tomšič pa nič ne zmeni in celó veselijo naj ga, kajti prepričan naj bo in tega prepričanja smo tudi mi, da je najboljši spričevalo zanj, ako ga „Soča“ napada; kajti znano je vsem, da „Soča“ le to napada, kar je dobrega in plemenitega, hvali pa to, česar se moramo ogibati.

V imenu vseh Volarcev in v imenu Kat. Iz. Dr.: Jakob Šturm, št. 17, podpredsednik, Josip Tisovič, št. 49, tajnik, Ivan Škočir, št. 25, knjižničar, Andrej Leban, preglednik računov, Jožef Četertič, član.

t **Podbrdo**. Dne 12. septembra je prišel v naše „Kat. slov. izob. društvo“ predsednik „Slovenske kršč. socialne zveze“ iz Gorice, g. dr. Breclj. Predaval je o raznih slučajih nezgod: Kako pomagati v prvi pomoči. Poslušalci so s

pazljivostjo sledili g. predavatelju nad pet četrt ure. Za jako lepo predavanje izreka g. doktorju najpristrčnejšo zahvalo

o d b o r.

t **Podmelec**. — Ali spimo spanje lenih, da se ne sliši ničesar več o nas? — Ne, nismo spali, pač pa molčali, da potem lahko kaj več povemo. V tem tihem času smo imeli v našem izobraž. društvu dvojno predavanje: prvič nam je predaval dijak-osmošolec o „naših gorah listu“, pesniku Sim. Gregorčiču; drugič pa urednik „Mentorja“, vseučilišnik preč. g. Anton Breznik, o hrani, ki jo uživamo in njenih sestavinah. Oba predavatelja so naši ukaželjni društveniki poslušali z zanimanjem. Dne 8. septembra smo pa imeli veselico z lepim, resnim in šaljivim vspeodom. Pevske točke: „Opomin k veselju“, „Triglav“ in „Oj z Bogom, ti planinski svet!“ so se prav lepo izvajale pod vodstvom domačega organista, kar bodi pevovodju, pevcem in pevkam v izpodbudo za prihodnost. — Silvin Sardenkov prizor iz dekliskega življenja: „Samostanska lilija“, ste izvrstno predstavljali igralki novinki, Lenica in Ivanka. Pri svojem prvem nastopu ste marsikomu privabili solze v oči, tako ste igrali naravno in z občutkom. — V igri: „Francosko-Pruska vojska“ so mladeniči in dekleta dobro zadeli svoje vloge, dasi je igra precej težka zaradi navskrižnih pogovorov, ko nastopijo vse osebe hkratu. — Da smo se pa tudi nasmejali do solz, zato je poskrbel znani naš domači komik (šaljivec), Tomaž Seljak, ki je nastopil kot „palček“ in kot kmet z marelo, ki išče svoj kontraté. — Pri šaljivem srečkanju sta imela zlasti dva srečolovca dober lov; eden je vjel medveda z bobnom, drugi pa volička — za privesek k žepni uri.

t **Nesreča na delu**. 44-letni delavec Josip Rob je pri gradnji nove ceste pri Sy. Luciji razstreljal kamenje. Pri tem delu poskakoval je s skale na skalo. Pri tem pa je nesrečno padel tako, da se je poškodoval na glavi, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Iz cerkljanskega okraja.

c **Iz Zakojce**. — (Koga naj volimo?) Kmetje in delavci! Deželnozbornske volitve so pred durmi in vprašati se nam je, komu naj oddamo svoj glas, komu naj damo vse zaupanje, ki naj nas bo zastopal v prihodnji dobi. Tu ravno je za marsikoga težka odločitev: Toda mi kmetje in delavci se pač ne bomo pomišljali niti trenutka, ampak bomo volili kandidate, kolikor mogoče iz svojega stanu, namreč kmete Slovenske ljudske stranke. In ravno naša Slov. ljudska stranka ima dva kmeta med kandidati v splošni kuriji. To naj nas tembolj navduši za volitev. Misel, da bomo volili svoje moče, naj nas kot neizprosna sila žene na volišče. Nihče ne bo imel nepotrebnege izgovora, ker bo nedelja, češ, nimam časa ali kaj takega. Ampak vsi do zadnjega na volišče, to naj bo naše geslo dne 26. septembra. In videli bodete: Slov. ljudska stranka bo stopala iz boja, kot velika nezmagana sila katoliških načel. — v —

c **Z Bukovega**. — (Mladina in liberalci.) Žalostno dejstvo je pri nas, da se je toliko mladine z Bukovega in tudi iz Zakojce vdeležilo veselice oz. slavnosti „Sokolov“ v Cerknem, kjer je bila glavna točka ples. In kdo je bil agitator za to veselico (brez sv. maše)? Liberalni krčmarji v prvi vrsti in oni ljudje ki največ upijejo o pohujšanju od strani „klerikalcev“. Tem ljudem povemo: roko proč od mladine. Tam, kjer se vse vrši v znamenju protikrščanstva in končuje z brezumnim rajanjem, tam seveda ni pohujšanja, zakaj, tam je naprednjaštvo. In še celo

dekleta, posebno iz Zakojce se je videlo na tej slavnosti. Čakala so plesalce ali bolje rečeno fante-ženine. — Izostala seveda tudi bukova dekleta niso. Saj so vendar govorili, da bo plešišče merilo na vsako stran 50 m. Torej prostora dovolj. In radovedne „srbopetke“ so šle na ples, če so kaj plesale ne vemo, vendar dovolj, šle so. In to so šle v družbo onih, katerim ni več mari cerkev ne služba božja. Radovedni smo, kaj porečejo temu oni pobožni liberalci z Bukovega, kateri imajo toliko govoriti o brezbožnosti klerikalcev.

(Klerikalni divjaki.) Svoječasno je pisala „Soča“ lažljivo notico o „klerikalnih divjakih“. Mi smo liberalnega dopisnika trikrat pozvali, da naj navede imena onih mož, katere je dopisnik v „Soči“ orisal pod „klerikalnimi divjaki“. Tega seveda dop. ni storil. Sedaj so volitve pred durmi. Zato vam kličemo ponovno: „Na dan z imeni. Zakaj, prepričani smo, da bodo to laž rabili kot agitacijsko sredstvo. Torej, z imeni na dan, ali vas imenujemo še naprej nesramne lažnike in obrekovalce“.

(Agrarno-liberalni kandidati.) Svoječasno je bil na Bukovem tudi g. Mrmolja iz Vrtojbe. Govoril je grozno za kmete in kmetje — bukovci so mu tudi ploskali. Sedaj pa so postavili „kmetje“ agrarci oziroma liberalci „kmetje“ kandidate. Namreč „kmeta“ — advokata dr. Frankota, „kmeta“ — uradnika Štreklja in „kmeta“ — kotlarja Križniča. Bukovski kmet, zdaj le voli „kmeta“ po Mrmoljevem nasvetu. Je-li taka stranka „kmečka“?

(Liberalni agitatorji.) Liberalnim agitatorjem pokažite vrata. Oni vam hočejo vsiliti kandidate, za katere ne morete glasovati, ker temu se protivi vaš stanovski ponos. Torej energično v boj proti nasilstvu. R... v.

c **Izjava**. Na govornice naših cerkljanskih liberalcev, ki jih trosijo že več mesecev sem po celi Tolminski in celo po Gorici zanje „veselo“ vest, kakor so jo bili razbobnani v svet že o priliki zadnjih volitev, da bodo kandidata Kosmača v slučaju njegove izvolitve vrgli skozi deželnozbornske vrata zaradi nereda občinskih računov, izjavlja podpisana pregledna komisija, da so računi vsestransko temeljito pregledani ter najdeni v polnem redu. Ob enem se je konstatiralo, da gre občinsko gospodarstvo izdatno na bolje.

V Cerknem, dne 9. septembra 1909: Vinko Buda, Ivan Mlakar, Peter Podobnik, Ivan Obid, Franc Gantar.

c **V Davči** bo cerkveni shod 1. nedeljo oktobra.

Čuj, govori, stori! Kjer vidiš, krščanski volilec, da nasprotniki agitirajo za agrarno-liberalno stranko, tam agitiraj ti za Slovensko Ljudsko Stranko in dokazuj, da agrarni liberalci so razdiralci in hinavci! Tudi ako ti niso kandidatje osebno znani in prav po volji, se moraš uklopiti strankini disciplini, sicer bo žel nasprotnik, kar pa se ne sme zgoditi. Liberalci nima priti več do veljave v deželi! Ta parola naj se razširi po celi goriški!

Iz kobariškega okraja.

kd **Ern**. (Poslano.) Antonu Lavrenčiču naznanjam, da nimam povoda odstopiti od pogodbe, ki je bila sklenjena glede dela. Ako so vas nabrusili zaradi nekega pisma, mene nič ne briga, tudi ne bom za vas pričal. Ker pa pravite, da sem vas izdal nekemu gospodu zaradi tajnih pogodb, vam ponudim 200 K, ako mi to dokažete. Jaz ne delam nikomur krivice. Ako sem jo komu naredil, naj mi to naznani, nakar jo popravim. Mislim pa, da ne delam krivice

nikomur, ako priporočujem katoliške liste, katoliške kandidate za dež. zbor. Tako delo si štejem jaz v svojo dolžnost.
Jakob Gregorič

Kaj so agrarni liberalci naredili za ljudstvo? Slovensko goriško ljudstvo! Pri tem vprašanju ustavi se in vprašaj se, kaj so doslej oni naredili v blagor našega ljudstva! Poglej v mesto, na deželo, poglej povsod! Nikjer ne najdeš naprave v naprednih rokah, ki bi kaj koristila ljudstvu. Je ni! Brezdelje, lenoba, pijančevanje in psovanje jih diči. Če je v mestu kaka naprava občekoristna, je v naših rokah. Poglejmo v Gorici! Liberalci vzdržujejo in ustanavljajo hotele in krčme, ki žrejo slovenski denar. Vzlic temu jih imenujejo narodna podjetja, ki deloma niti slovenskih, deloma niti samoslovenskih napisov ne nosijo. Uže mnogo tisočakov slovenskega denarja so ti nenarodni piruhi požrli. Nadalje vidimo par liberalnih denarnih zavodov, kateri se po gotovih liberalnih mogotcih do skrajnosti izrabljajo. Od teh nima naš narod nobene koristi. Potem vidimo, da so agrarni liberalci ustanovili „Kmečko banko“, ki pa posojuje denar kmetom dražje kot naša „Centralna posojilnica“. Med tem pa vidimo delo naših mož in voditeljev v mestu, ki glasno priča in govori o nesebični požrtvovalnosti rodoljubov, ki vse žrtvujejo, da se slovenstvo vo mestu krepí. Medtem ko liberalci vodijo hotele in oštarije, kjer se kroka in pono čuje, zidajo naši možje šolska poslopja, trdnjave goriškega slovenstva. Zri krasna šolska poslopja v mestu glasno govore, v kateri stranki se dobe rodoljubi. Enako je na deželi. Medtem ko ustanavljajo naši rodoljubi gospodarska društva, posojilnice in izobraževalna društva, ustanavljajo liberalni agrarji krotarska in ponočnjaška društva. To je resnica! Drugega ne rečemo kakor: Ljudstvo poglej in sodi!

Krojaška zadruga
GORICA

P. n.

Povodom pričete jesenske in zimske sezone dovoljujem si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse zadnje novosti

modnega blaga

kakor volne, flanele, forštajne in razno drugo blago. Dovoljujem si, Vas radi tega prositi, da nas počastite z Vašim cenj. obiskom in si ogledate vse novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce kateregakoli blaga, koje Vam pošljem radovoljno franko na dom, da se prepričate o naši krasni in najmodernejši izberi.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja te prošnje, bilježim odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

Iz korminskega okraja.

Zapadna Brda. K nam kolonom so prišli obdržavat shod minulo nedeljo tisti ljudje, ki so rekli, da kolonsko vprašanje pustijo „klerikalcem“, naj ga oni rešijo. Ko so videli, da so koloni skoro kompaktno na strani „Slovenske Ljudske Stranke“, so se tega ustrašili in so z nedeljskim shodom hoteli vreči med nas bakljo razdora. Shod se je vršil v gostilni g. Klavora. Prvi je nastopil znani liberalac Mrmolja ter govoril nekaj o trgovini s črešnjami in o trgovini s sadjem, katero bi tako zapackal, kakor jo je s krompirjem. Neki Reja je tudi govoril. Poznalo pa se mu je, da živi z glavo v žaklju. Trdil je, da naša stranka ni še nič dobrega storila za kmeta. Nato jegovoril kolon I. Štiligoy ki je ostro pobijal Rejo. Priporočal je, naj se koloni držijo svetov, ki so jih slišali na kolonskem shodu 22. avgusta. Slišali so pojasnila o robotah, o kupovanju zemljišč itd. Ko je to izgovoril, so napadli govornika kolonski oskrbnik, neki župan in neki podžupan ter kričali, da kar ima, mu je dal njegov gospodar, kar je seveda kolon Štiligoy odločno zavrnil ter rekel, da kar si je prihranil, je to sad njegovega truda. Na tem shodu se je pokazalo, kaj imamo koloni pričakovati od teh agrarnih „prijateljev“ kolonov! Hrbet obrnimo koloni kot en mož tem kolonskim farbarjem. V boj pojdemo za Slov. Ljudsko Stranko, našo prijateljico. K o l o n.

Gospodarske vesti.

Sadna razstava pri Sv. Luciji obeta biti ne le lepa, ampak tudi poučna in zanimiva na vse strani. Želeti bi bilo, da se je prav obilno udeležo tudi posestniki iz kanalskega okraja, ki se morejo ponašati z marsikatero vrste krasnim sadjem. Za razstavljalce s Kanalskega poslal je odbor 100 košev, da v njih naložijo sadje za odpošiljatev; k Sv. Luciji, g. M. Zegu v Kanalu, do katerega naj se blagovolijo posestniki v tej zadevi obrniti; tu dobijo koše zastoj.

Vinska letina. — Čim bolj se približuje nova letina, tembolj se dviga cena staremu vinu. Pri vsej velikanski produkciji lanskega leta se je poprodalo posebno belega vina skoraj vse, ter so zelo redki oni, ki ga imajo še kak hektoliter, ali zato ga tudi visoko drže. Nasprotno je črnege vina posebno v spodnji Istriji (Poreški okolici) še dovolj, ali tudi temu je cena izdatno poskočila.

Nova letina kaže do sedaj lepo. Zadnje tedne, ko je nastopilo toli ostro vreme, bilo se je bati, da bo de trpelo grozdje, ki bi vsled mraza neenako dozorevalo, kar bi seveda mnogo škodovalo kvaliteti. Ali vreme se je popravilo in sodeč po grozdjih in drugih okoliščinah, utegnemo dobiti letos boljšo kvaliteto kot lani. Kvantitativno pa morda niti polovice lanskega ne dosežemo.

V Buzeščini je dobiti še nekaj belega vina ter se je tozadevno obrniti na „Potrošno-obrtno-gospodarsko društvo“ v Buzetu.

Drobfinice.

Ruski tolovaj Orlov. Iz Curiha so brzojavili v Reko, da je morilec bančnega odbornika Miloša in vlomilec v reško „Pučko banko“, Orlov, katerega so prijeli v Curihu že na potu v Reko. Pri odhodu je hotel stražnikom uteči, potem se pa usmrtiti, kar se mu ni posrečilo. Iz najnovjših poročil se posnema, da se obdolžuje Orlov-a šestih roparskih umorov.

Nemški vohuni na Francoskem se zopet pojavljajo. Dočim so aretirali na Francoskem od leta 1888 do leta 1906 torej v 18 letih le 71 vohunov, so jih v zadnjih 18 mescih prijeli 48.

General Stössel veletrežec s čajom in hišni posestnik. Nekdanji poveljnik portarturske posadke general Stössel, se je po carjevem pomiloščenju stalno naselil v Moskvi, kjer deluje kot tihi kompanjon neke tržne firme s čajem, katero je on rešil pred konkurzom. Kakor se čuje iz drugih poročil je on tudi kupil v Petrogradu desetnadstropno hišo.

Tatvina na berolinski pošti. Iz enega poštnega voza je bilo ukradenih več vrednostnih pošiljatev, med njimi jedna neke banke v vrednosti 150.000 mark. O tatu nimajo sledu.

Kokoši z nagobčnikom lahko vsakdo vidi nekje pri Vidmu v Italiji. Bliža se namreč trgatav in zato je dal občinski predstojnik napraviti kokošim — nagobčnike.

Serum proti koleri je baje iznašel v Pasterjevem zavodu v Parizu italijanski bakteriolog dr. Salambini.

Za kratek čas.

Učitelj: „Kaj loči solze in smeh?“
Učenec: „Nos“.

Pred sodiščem. — Sodnik zatožencu: „Ali se res nič ne sramujete, da imate vedno opraviti s sodniki?“ — Zatoženec: „Česa naj se pač sramujem? Sodniki so vendar pošteni in ugledni ljudje?“

Ušesno olje

višjega štabnega zdravnika in fizika dr. G. Schmedta odstrani kmalu in popolnoma časno

gluhoto, ušesni tok, ušesno brenčapje in gluhoto

Cena steklenice K 4 z navodilom vred. Dobiva se v lekarni G. CRISTOFOLETI-ja v GORICI.

Nova slovenska trgovina!

Podpisani priporoča svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramfonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah.

Popravila izvršujejo se točno in ceno.

— Vsaka ura se jamči eno leto. —

Aleksander Ambrožič,
urar in trgovec

v Gorici, Tekalščice Jos. Verdlja 26.

Trvdka A. & F. Anderwald, Gorica
v hiši sl. „Centralne posojilnice“

priporoča prečastiti duhovščini in vsemu sl. občinstvu svojo novo narodno trgovino z vsakovrstnim, vedno svežim špicerljskim, kolonialnim blagom in delikatesami: zaloga moke in deželnih pridelkov.

Trgovina na drobno in na debelo!

Postrežba točna in strogo solidna!

CENE NAJNIŽJE! Zaloga najboljše kiseline „JOŽEFOV VRELEC“

— ceneje kakor povsod drugod! —

Kdor enkrat kupi ostane gotovo i nadalje naš cenj. odjemalec. — Z odličnim spoštovanjem

A. & F. Anderwald.

Loterijske številke.

11. septembra.

Trst 84 10 19 16 85

VIKTOR TOFFOLI
GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter		
Jedilno fino	K 1.04	Marsiglia . . . K 1.28
Istrsko	„ 1.20	Bombay 1.20
Corfu	„ 1.20	Bari 1.40
Puglie	„ 1.28	Lucca 1.60
Jesih vinaki		najfinejše 2.-
		Milo in luči.

Priporočam čeh duhovščini in cerkvenim oskrbnikstvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Rojaki! podpirajte slov. šolstvo
= v Gorici! =

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

z namko sv. Antona Padovanskega.

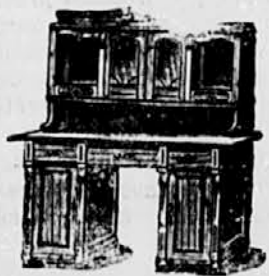
Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice **wredijo vedno prebavljane**, če se jih dvakrat na dan po jedni žličici popije. — Okrepd belodre, store, da agine v kratkem času omotica in sitovka lenost (mrtnost). Te kapljice tudi storé, da človek vaje je

Cena steklenici 60 vin

Odlikovana mizarška delavnica
s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.
Zaloga pohištva iz lastne
delavnice.

Izdeluje
cerkvena dela,
spovednice,
klopi, okvirje,
klečalnice itd.
Vsakovrstna
dela za stavbe.

Letnik

1910

naše „Družinske pratike“,
je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh
trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški
Bukvarni«, prodajalni »Katol. tisk. društva«, dalje
v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in Ivan
Korenčan; v Trstu: prodajalna »Kat. tisk. društva«
v Celju: Zvezna trgovina.

Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več.
Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati
drugih pratik!

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,
Gospodarska ulica 1
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in
otroke. Naročila z dežele se po pošti raz-
pošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za
črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila
in Metoda.

Oznanilo.

Podpisani najuljudneje priporoča
sl. občinstvu, posebno Bricem svojo
prodajalno jestvin,

v kateri se nahaja raznovrstno boljše
in ceneje blago kot v mestu. Blago
dobiva naravnost iz tovarov. Zraven
tega priporoča tudi svojo

gostilno,

v kateri toči izvrstno brisko vino. Ku-
hinja z gorkimi in mrzlimi jedili. Vse
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem udani

ROŽIČ MIHA,

trgovec jestvin in gostilničar
Oslavje št. 141.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-

marje, krošnjarje, prodajalce po sejmih
in trgih ter na deželi.

Objava.

Varuštvo podpisanega zavoda je sklenilo v svoji
seji od 10. septembra 1909 izboljšati merilo za eskompt
zastavnih pisem ob ugotovitvi posojil od tačasnega me-
rila 92% njihove imenske vrednosti na ono od 93%.

V Gorici, 11. septembra 1909.

Ravnateljstvo

Deželnega hipotečnega zavoda.

Slovenska manufakturna trgovina

Franc Ravnikar

GORICA — Raštelj 16 — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega
oblačilnega blaga po najzmernejših cenah.

Postrežba točna in solidna!

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z
omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obre-
stovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po
4½% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5½% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto).

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo ne-
spremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron
2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

IVAN SCHINDLER,

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane
stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje
škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlaticnice, vitle,
trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj
za rezanje repe, mline za golanje, kole za kabanje klaje, sesalke
za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčene cevi.
Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah!

Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe,
sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče,
stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave
za izdelovanje sodovke in penecih vin, mline za dišavo, kavo itd.
stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog,
steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno
pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in
stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje
pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!
Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno,
prekupei in agentje zaželjeni. =

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

Odlikovana pekarija
in sladličarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

POZOR!

Edini specialist - optik

J. Primožič

Gorica na Kornu št. 13,

priporoča svojo bogato zalogo optičnih
predmetov kakor: raznovrstna očala
bodisi niklasta ali zlata v vseh števkih,
(Bergkristal), leče itd. vse le po zdrav-
niških predpisih.

Velika izber: barometrov, toplomerov,
zdravniških toplomerov, kugal za lovce
in hribolazce, vage za vino, žganje in
razne druge tekočine, mikroskopov ter
drugih predmetov spadajočih v to stroko.

Popravila se izvršujejo točno
in po zmernih cenah, — Cena
blagu konkurenčna.

Na željo se pošilja blago tudi na dom.
Za mnogobrojna naročila se toplo
priporoča

J. Primožič, optik.

Novодошло blago za

NASTOPNO SEZONO

se vdobi po zmernih cenah
v delavnici in trgovini z gotovimi
oblekami

Anton Krpišič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici Tržaška ulica št. 16
(v lastni hiši).
Opozarja se gg. odjemalce, da je došla
ravno kar velika množina raznovrst-
nega blaga kakovosti iz avstrijskih
in angleških tovarov najrazličnejših

za vsaki stan.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhov-
ščini svojo delavnico cer-
kvenega orodja in cerkve-
nih posod, svečnikov itd.,
vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih
cenah. Popravlja in pre-
navlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

ANA LIKAR

naslednica G. Likar
V GORICI -- Semenška ulica šte. 10.
Velika zaloga
pisarniških in šolskih potrebščin.

Raznovrsten papir in papirnati izdelki
Knjige: molitvene, šolske, vpisovalne itd.
Svete podobe.

Tiskovine za duhovnije in županije.

Tiskanje zasebnih tiskovin: računov, napisov itd.

Pergamentna papir za zavijanje masla.
Svilen papir in peresa za umetne cvetlice

Svetilke in okraski za veselice.
Velika izbira razgednic.

Albumi za razglednice, poezije in slike (fotografije.)

Preskrbuje se vezanje knjig ceno dobro in lepo.

Dobra postrežba, vse po nizki ceni.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Kell-ov lak

najboljši lak za tla mehkega lesa. —

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.

Keil-ova pasta za črevlje po 30 v.

Keil-ov lak za zlatenje okvirje 40 v.

Keil-ovo leščilo za pode 90 v.

Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah

ima vedno v zalogi tvrdka:

Konjedic & Zajec, Gorica.

Postojna: Anton Ditrich.

Reka: mirodilnica F. Jechel.

Ljubljana: Leskovič & Meden.

Mali Lošinj: G. P. Budna.

Pulj: Augusto Zuliani.

Rovinj: Giuseppe De Vescovi.

Šebenik: Fausto Inchiostri.

Tolmin: Lud. Kacafura.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; poteri s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrške države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Največja trgovina z železjem KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, jer vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

POZOR! Denar si prihranite, ako kupite pri meni! POZOR!

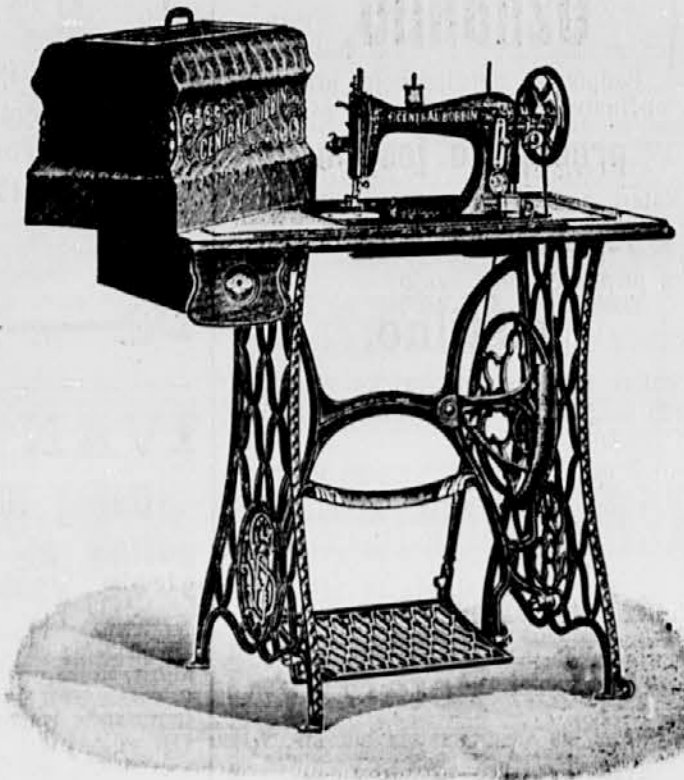
Šivalni stroji so čudovito dobri in po ceni!

Gostilničarji! Za Vas so se dobri časi, ako kupite

orkestrijon! Denar pride noter po dveh straneh!

Stroji za šivilje „CENTRAL BOBBIN“, šivajo naprej in nazaj K 130

Za krojače veliki in močni K 150

šivalni stroji „SINGER“ za domačo rabo K 64

finejši K 72

„JUNKER RUH“ posebno dobri K 90

finejši K 96

Jakob Šuligoj

urar in zlatar. Vsak stroj se garantira od 5 do 10 let. V slučaju, da stroj ne ugaja, ga zamenjam ali nazaj vzamem.

GORICA, Gosposka ulica št. 25.